

Kulturministeriet
att.: museumslov@kum.dk

Høring over forslag til ændring af museumsloven

Kulturministeriet har med skrivelse af 28. juni 2012 (j. nr. 2012-013327) fremsendt forslag til ændring af museumsloven, idet man har anmodet bl.a. KL om bemærkninger hertil.

På grund af høringsfristens sammenfald med sommerferien har det endnu ikke været muligt at forelægge lovudkastet for KL's bestyrelse, og KL må derfor forbeholde sig eventuelle supplerende bemærkninger i sagen.

Med dette forbehold har KL følgende bemærkninger til lovudkastet:

KL kan støtte forslagene om en forenklet tilskudsstruktur for de statsanerkendte museer og en forenkling af reglerne om indberetninger fra museerne til staten. KL lægger her vægt på, at der indføres en 3-årig overgangsperiode for de små museer, der bliver berørt af forslaget om en højere beløbsgrænse for ikke-statslige tilskud.

KL kan tilslutte sig, at de statslige kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer fremover bliver den primære styringsrelation mellem staten og museerne. Det bør dog i denne forbindelse sikres, at de statslige krav til museerne står i et rimeligt forhold til de trods alt meget beskedne statslige tilskud, der gives til de statsanerkendte museer, og at kvalitetsvurderingerne gennemføres så ubureaukratisk som muligt.

KL kan klart støtte forslaget om ændrede uddannelseskrav til museumslederne.

Den 20. august 2012

Jnr 03.08.18 K04
Sagsid 000244228

Ref MKA
mka@kl.dk
Dir 3370 3359

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/2

Med hensyn til de skærpede krav til museernes forskning lægger KL vægt på, at der fortsat bliver reel mulighed for at modtage statstilskud til forskning i de statsanerkendte museer rundt om i landet.

Med venlig hilsen

Hanne Bak Lumholt

Til Kulturministeriet
museumslov@kum.dk
j.nr. 2012-013327

Dato: 20/8 - 2012

Hørings svar over forslag til ændring af museumsloven

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) vil indledningsvis bemærke, at vi er helt enige i udgangspunktet for den udredning om fremtidens museumslandskab, der har ligget til grund for lovrevisionen, nemlig en styrkelse af museernes samfundsmæssige rolle. Det samlede museumsvesen lige fra de statslige, specialmuseerne og de lokalhistoriske museer står overfor en række udfordringer for at kunne ”udfylde deres rolle som centrale kultur- og vidensinstitutioner, herunder være inspirerende, inkluderende og vidensbaserede kulturinstitutioner, som er vedkommende for brugerne og bidrager til samfundets udvikling” (side 6).

BKF vil derfor bakke op om, at lovforslaget har til hensigt at fremme et **sammenhængende museumsvesen** med fagligt og økonomisk bæredygtige museer. Lovforslaget taler rigtigt om ”de indbyrdes forbundne opgaver”, og derfor finder BKF, at det ikke er i tråd med disse intentioner, at loven ikke omfatter **de statslige museer**. Det virker uhensigtsmæssigt i forhold til ønsket om at formulere en fælles mission og vision for museerne. Der var i forvejen et klart behov for at styrke det tværgående samarbejde og skabe større dynamik i samspillet mellem det decentrale og centrale niveau. Det må også være naturligt, at de statslige museer indtænkes i udviklingen af fælles retningslinier f.eks. i kvalitetsvurderingskonceptet, der – som bemærket i bemærkningerne til lovforslaget bliver et ”dialog og udviklingsværktøj, således at det til stadighed forekommer relevant og meningsfuldt for både stat, kommuner og museer.”

Endnu et andet forhold kan være med til at svække intentionen om det sammenhængende museumsvesen, nemlig at området omkring **arkæologien** holdes udenfor lovgivningen. Arkæologien må ses som en integreret del af museernes virke – også på museer som selvstændigt ikke udfører arkæologisk virksomhed.

Med det nye kommunale landskab er det efter BKF's mening meget relevant, at der med lovforslaget sættes fokus på **faglig og økonomisk bæredygtighed**. Der pågår landet over drøftelser om at udvikle de rigtige indholdsmæssige og organisatoriske rammer for et

fremtidigt decentralt museumsvesen. Vi går i denne sammenhæng ud fra, at minimumskravet om ikke-statsligt tilskud kan opfyldes ved såvel kommunale tilskud, tilskud fra private fonde og egenindtægter. BKF bemærker i øvrigt med tilfredshed, at der i loven er indarbejdet en overgangsordning for de museer, som har vanskeligt ved at leve op til kravene for at fastholde statsanerkendelsen.

BKF bemærker, at der med lovforslaget ophæves den hidtidige sondring mellem de såkaldte **§15 og 16 museer**. BKF finder, at der ikke er oplyst om konsekvensen af dette bl.a. set i forhold til kravene om størrelsen af ikke-statslige tilskud, et krav som ikke eksisterer til museer med et særligt speciale i den hidtidige lovgivning.

BKF oplever, at der med lovforslaget ikke er sket en reformering af **tilskudsberegningen**. Det havde ellers været naturligt at skabe klare og gennemskuelige beregningsmodeller efter et så stort og grundigt forarbejde op til lovrevisionen. Mange opfatter det nuværende system som et kludetæppe, som lovrevision ikke ser ud til at gøre op med.

Lovforslaget har også fokus på styrkelse af **forskningen**. Dette bakker BKF op om – det er efter vores mening et væsentligt element i at kunne fremtidssikre museumsvesenet og skabe et solidt grundlag for formidlingen af kultur- og naturarven og perspektivering i forhold til samfundsudviklingen lokalt, nationalt og globalt. Et styrket samarbejde mellem universiteterne og de decentrale museer vil understøtte dette. Ligeledes vil den større faglige og økonomiske bæredygtighed styrke museernes muligheder for selv at forske. BKF finder dog, at det er meget problematisk at stille krav om ph-d grad for at kunne søge om tilskud til forskning. Det er BKF's oplevelse, at dette vil kunne få meget uheldige konsekvenser i forhold til mange museer med veluddannede medarbejdere uden ph-d grad, som nu hverken kan søge tilskud eller lave fælles projekter med universiteterne.

BKF støtter op om lovforslagets fokus på styrket professionalisering af **museernes ledelser**. Der ligger således en fin åbning med formuleringen om ”relevante kompetencer”. Det er BKF's opfattelse, at udviklingen i kravene til kulturinstitutionerne betyder øget behov for ledelsesmæssige kompetencer. BKF finder, at kombinationen af museumsfaglige og ledelsesmæssige kompetencer fortsat er vigtigt for at kunne leve op til den mission og vision, som ligger bag lovforslaget. Det er derfor vigtigt, at støtte til efteruddannelse fastholdes, og at de nye krav også indtænkes i de tilbud, som gives på universiteterne.

I forbindelse med udredningsarbejdet blev der fra mange sider rejst kritik af, at **kommunerne** ikke indgik i det centrale udvalg. Der blev bl.a. henvist til, at kommunerne sammen med staten er hovedbidragyder til museumsvesnet. I forhold til det foreliggende lovforslag og bemærkningerne finder BKF, at overvejelser om dialogen og koordineringen mellem det statslige og kommunale niveau er helt fraværende. I afsnittet om den foreslåede rådgivningsstruktur omtaler arbejdsgruppen (side 18), at rådgivningsstrukturen skal tage hensyn til inddragelse af hovedmuseer, kommuner og andre relevante aktører. Denne anbefaling ses ikke videreført i ministeriets bemærkninger. BKF finder, at der bør udvikles samarbejdsplatforme mellem det statslige og kommunale niveau, hvor museernes udvikling og tendenser fra kvalitetsvurderingerne kan blive drøftet. Dermed kan man også sikre, at den nye lov ikke opleves som centralisering, men i stedet en fælles udvikling af gode og tidssvarende rammer for det decentrale museumsvesen med stærke lokale rødder. BKF deltager gerne i drøftelser om udviklingen af en ny rådgivningsstruktur.

Sluttelig vil vi bemærke, at valget af **høringsperiode** ikke har været optimal. Med det lange og spændende forløb, der har været omkring udviklingen af det fremtidige museumslandskab, er det uheldigt, at størstedelen af høringsperioden kommer til at ligge i sommerferieperioden.

Med venlig hilsen og på vegne af Børne- og Kulturchefforeningen

Lars Keld Hansen, Medlem af BKF bestyrelse og formand for Kultur og Fritidsnetværket

Flemming Olsen, Formand for BKF

Specialkonsulent Jacob Broberg Lind
Kulturministeriet
Nybrogade 2
DK-1203 København K

Email: museumslov@kum.dk

Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
Tlf. 33 36 98 05
Fax 33 36 98 26
www.dkuni.dk

17. august 2012
J.nr. 2012-5202-16
SB
Dir. tlf. 33 36 98 10
sb@dkuni.dk

Høring over forslag til lov om ændring af museumsloven (Udvikling af museumsområdet m.v.)

Danske Universiteter takker for ovennævnte lovforslag, som vi den 28. juni 2012 har modtaget i høring.

Høringsmaterialet blev den 29. juni 2012 udsendt via mail til de otte universiteter. Syddansk Universitet og Roskilde Univesitet har meddelt, at de ikke har bemærkninger. Aalborg Universitet har indsendt et høringssvar, der blandt andet peger på betydningen af at bakke op om decentrale initiativer. Dette høringssvar er vedlagt.

Danske Universiteter konstaterer, at man i bemærkningerne til lovforslaget betoner vigtigheden af, at museerne arbejder forskningsbaseret. Det finder vi meget positivt, og vi indstillet på at bidrage til at realisere denne målsætning.

Samtidig lægger man imidlertid op til ikke længere at stille krav om, at en museumsleder skal have en given uddannelse. For så vidt som det enkelte museum har en størrelse, der gør det relevant at forvente, at der udføres forskning på institutionen, ville vi finde det naturligt, at man sikrer sig, at lederen på disse institutioner er uddannet forsker. Jf. kravet i universitetsloven om at rektor skal være anerkendt forsker på et fagområde, der er relevant for institutionen.

Med venlig hilsen

Susanne Bjerregaard
Sekretariatschef

Bilag: høringssvar fra Aalborg Universitet

Til Danske Universiteter
Mail: dkuni@dkuni.dk

15. august 2012

Aalborg Universitets svar på høring over forslag til lov om ændring af museumsloven

Kulturministeriet har den 28. juni 2012 via e-mail bedt Danske Universiteter om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af museumsloven.

Aalborg Universitet har følgende generelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af museumsloven – herefter kaldet *loven*:

Bemærkninger til Kulturministeriets forslag til loven

Det fremsendte forslag til loven, er et tiltag der i høj grad har været savnet på museumsområdet, hvor der i de senere år har været usikkerhed om udviklingsretningen. Aalborg Universitet ser det derfor som meget positivt, at der med loven er taget initiativ til en rettesnor, som kan bidrage til klarhed.

Set fra Aalborg Universitets side bør det dog i forslag til loven præciseres, at der er mulighed for, og opbakning til, de decentrale initiativer. Muligheden for at fastholde museerne, særligt i landets udkantsområder, som lokale og folkeligt forankrede institutioner, skal manifesteres tydeligere i loven.

Aalborg Universitet støtter op om lovens intentioner i forhold til forskningen på museerne, således at det opfattes som et standardiseret krav, at denne i videst mulige omfang varetages af personer med en ph.d.-grad eller tilsvarende kvalifikationer.

Da Kulturministeriets forslag til loven er udsendt i sommerferieperioden, skal det være en generel anbefaling at udvide høringsperioden, med henblik på at alle parter kan tilgodeses en rimelig høringsfrist, og dermed fremadrettet sikre et solidt fundament for dette positive initiativ.

Med venlig hilsen

Susanne Tjørnelund Meisner
Sekretariatschef, Det Humanistiske Fakultet

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Til

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelse
Styrelsen for Universiteter og Internationalisering
Att.: Chefkonsulent Anders Bjørneboe
Bredgade 43
1260 København K

Vedr.: Udkast til forslag til Lov om ændring af museumsloven
(Udvikling af museumsområdet m.v.), ministeriets E-mail 3. juli 2012.

2. AUGUST 2012

REKTORSEKRETARIATET

Med udredningen om fremtidens museumslandskab (april 2011) har Kulturministeriet og den af ministeriet nedsatte arbejdsgruppe bag udredningen præsenteret et kvalificeret og gennemtænkt forsøg på at identificere og forholde sig til konsekvenserne for museumsvesenet i Danmark af de mange forudsætninger for dette, der er ændret siden vedtagelsen af museumsloven i 2001.

NØRREGADE 10, POSTBOKS 2177
DK-1017 KØBENHAVN K

DIR +45 35 32 46 16

MOB +45 28 75 80 50

tdo@adm.ku.dk

Visse af udredningens anbefalinger forudsætter en ændring af museumsloven i dens nuværende form, andre kan umiddelbart sættes i værk.

Til de anbefalinger, der administrativt og umiddelbart kan sættes i værk, og som derfor ikke berøres i det udsendte udkast til Lov om ændring af museumsloven, hører anbefalingerne i udredningens kap. 5.6 om styrkelse af tværgående samarbejder, konkret samarbejdet mellem museumsvesenet og de videregående uddannelser. Universitetet skal understrege, at vi finder det meget nødvendigt, at den i udredningen anbefalede dialog på ministerielt plan sættes i gang, ikke mindst med henblik på en konkretisering af den til museumslov 2001, § 2, knyttede bemærkning om, at museerne indgår i samarbejde med relevante uddannelsesinstitutioner om uddannelserne i museumsfagene. Både for kvaliteten af universiteternes uddannelser i museumsfagene og for det samlede danske museumsvesens muligheder for at rekruttere højt kvalificeret personale med relevante kompetencer er etablering og udvikling af et sådant samarbejde af afgørende betydning.

Udredningens kap. 5.6 understreger universitetsmuseernes¹ betydning for det samlede museumsvesen, og henleder opmærksomheden på, at disse museer, der hører under Uddannelsesministeriet ikke er omfattet af museumsloven og dermed heller ikke har adgang til de kulturministerielle tilskud til styrkelse af den museumsfaglige udvikling, og at der, f.s.v. angår disse museers forhold til det øvrige museumsvesen m.h.t. koordinering og deltagelse i fælles museale projekter og anvendelse af fælles faglige standarder, kan være u hensigtsmæssige barrierer. Vi finder det beklageligt, at lovforslaget ikke tager hensyn til denne problematik.

Blandt de foreslåede ændringer til museumsloven finder Universitetet især anledning til at hæfte sig ved forslagens nr. 11, der m.h.t. kravene til lederen af et statsanerkendt, tilskudsberettiget museum ændrer den gældende museumslovs "Museets leder skal have en relevant museumsfaglig baggrund² og være heltidsbeskæftiget" til "Museets leder skal have relevante kompetencer." Denne ændring finder vi betænkelig: Medens vi fuldt ud anerkender, at det i dag må anses for mindre hensigtsmæssigt at stille krav om en specifik uddannelsesmæssig baggrund, må vi dog fastholde, at den nu foreslåede formulering af kravet til lederen ("relevante kompetencer") er så vag, at der i realiteten ikke er tale om noget krav, der kan binde bestyrelser ved ansættelse af en museumsleder. Ændringsforslaget ledsages af en bemærkning, der i det foreliggende udkast har flg. formulering:

Det er Kulturministeriets vurdering, at relevante kompetencer for en museumsleder udgør en kombination af uddannelse og viden/ erfaringer inden for et kunst- kultur- og naturhistorisk fagområde samt inden for ledelse, herunder personaleledelse, administrativ ledelse samt strategisk ledelse.

Vi vil tilråde, at den heri indeholdte både fornuftige og præcise beskrivelse af, hvad der udgør "relevante kompetencer", gøres forpligtende, f.eks. ved at ordene "Det er Kulturministeriets vurdering, at" udelades fra den tekst, der til sin tid forelægges folkettingen; evt. også, at udredningens forslag til formulering "de relevante *museumsfaglige og ledelsesmæssige* kompetencer" indsættes i lovteksten.

Det Humanistiske Fakultet har tilkendegivet, at det tilslutter sig ovenstående synspunkter.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets bemærkninger til høringen er vedlagt som bilag.

---

¹ På KU: Statens Naturvidenskabelige Museum, Medicinsk Museion, Det Veterinærhistoriske Museum og Naturmedicinsk Museum, jfr. <http://velkommen.ku.dk/besog/museer/>.

² Iflg. forarbejderne til loven enten en universitetsuddannelse i et museumsrelevant fag eller på anden måde erhvervede, tilsvarende kvalifikationer.

Bemærkninger til høringen fra Statens Naturvidenskabelige Museum vil blive indsendt særskilt.

Med venlig hilsen
Thorkil Damsgaard Olsen
Kommitteret for rektor

Bemærkninger fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, KU

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har tre museer: Medicinsk Museum, Det Veterinærhistoriske Museum og Naturmedicinsk Museum. De tre museer har tilsammen nogle af verdens største og mest diversificerede kulturhistoriske samlinger inden for humanmedicin, veterinærmedicin og farmaci. Selv om museerne ikke er omfattet af museumsloven, har de igennem det seneste årti været på forkant i forhold til den foreslåede ændring af loven, fx med fokus på opkvalificering, forskeruddannelse og museumsrelevant forskning på internationalt niveau, anvendelse af den medicinske historiske kulturarv i aktuelle udstillinger og events, samt aktualisering og tilgængeliggørelse af medicinsk viden. Som statslige museer i universitetsregi er de underkastet kravet om forskning på højeste internationalt niveau.

De tre museer ejes af Københavns Universitet og ligger dermed under Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. I forarbejdet til museumsloven blev der på Medicinsk Museums initiativ afholdt møder mellem museumsudredningen og en række øvrige statslige museer, der heller ikke omfattes af museumsloven, og der blev i denne sammenhæng drøftet muligheden for at disse museer også ville kunne få mulighed for at søge midler fra den nye pulje til strategisk udvikling af museumsområdet (fx til digitalisering, bevaring og formidling af kulturarven) samt Kulturministeriets forskningsmidler. Det er beklageligt at lovforslaget ikke tager stilling til denne problematik.

Endelig skal der gøres opmærksom på, at den traditionelle tredeling mellem kunstmuseer, kulturhistoriske museer og naturhistoriske museer ikke er meningsfuld for de medicinske museers vedkommende. Disse museers samlinger udgøres af en kombination af kulturhistoriske genstande og medicinske præparater og udstillingsarbejdet foregår ofte med udgangspunkt i genstandenes æstetiske og kunstneriske værdi.

STATENS NATURHISTORISKE MUSEUM
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Til
Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelse
Styrelsen for Universiteter og Internationalisering
Att: Chefkonsulent Anders Bjørneboe
Bredgade 43
1260 København K

Vedr. Udkast til forslag til Lov om ændring af museumsloven

12. AUGUST 2012

Statens Naturhistoriske Museum (SNM) er et af landets tre hovedmuseer, hvilket fremgår af lovens formålsbeskrivelse. Men for så vidt angår Statens krav til SNMs museale virksomhed, herunder særligt formidlingen til offentligheden og til kurateringen af de nationale naturhistoriske samlinger så er SNM usynligt i loven. Det hænger sammen med at SNM ressortmæssigt henhører under Ministeriet for Forskning, mens de to øvrige hovedmuseer henhører under Kulturministeriet.

DIR 35322978

MOB 28751036

En uheldig konsekvens af dette er, at SNM, selvom vi har været omfattet af *Udredning om Museernes Formidling* (2006) og *Udredning om Bevaring og Kulturarv* (2003), ikke har haft adgang til de ressourcer der af Kulturministeriet blev afsat til opfølgning på udredningerne. Derfor er der primært på samlingsområdet et meget kritisabelt efterslæb både hvad angår sikring, digitalisering og konservering af museets enestående nationale samlinger. Sidst dette stod klart var under oversvømmelserne 2. juli 2011.

mmeldgaard@snm.ku.dk

REF: MM

Det foreliggende museumslovudkast stiller ikke krav til SNMs museale arbejde og til afrapportering og opfølgning. I KUs høringssvar til ministeriet lægges der vægt på at der følges op på den i lovforslaget foreslåede styrkede dialog på ministerielt plan. Dette kan SNM fuldt ud tilslutte sig som et første skridt på vejen. Tilsvarende bør det gøres muligt for SNM at søge midler til opfølgning på forpligtigelser og udredninger enten i Kulturministeriets eller andre puljer. Endelig kan mange sikrings- og konserveringsmæssige problemer løses i forbindelse med etablering af det ny museum som er under forberedelse.

Slutteligt skal det bemærkes at SNM i dag også er usynligt i Finanslovssammenhæng. Tidligere figurerede museet i anmærkningerne til Universitetets budgetter. Det må være muligt at finde en måde at synliggøre SNMs hovedmuseumsforpligtigelser på i budgetmæssig sammenhæng.

Med venlig hilsen

Morten Meldgaard, Direktør

20. aug. 2012
J.nr. 33-082012-a

Til Kulturministeriet

Att. museumslov@kum.dk

Høring over forslag om ændring af museumsloven (Udvikling af museumsområdet m.v.) Dok. nr. 1398806

ODM takker for muligheden for deltagelse i høring vedr. ovenstående, men finder høringsfasen fra d. 28.6. 2012 til 20.8 2012 svarende til 6 af 7 uger i skolernes sommerferie uacceptabel. Placeringen af høringsfristen giver ikke mulighed for at sikre mødeafholdelser og anden inddragelse af de netværk og interessenter, som en brancheorganisation er helt afhængig af i denne fase for at sikre en saglig og gennearbejdet respons.

Kulturministeren gav på ODMs årsmøde i slutningen af april udtryk for, at der selvfølgelig ville blive tid til debat og evt. ændringer til forslaget om en ny museumslov, i fald det var nødvendigt. Det er også blevet lovet på embedsmandsniveau i både Kulturministeriets departement og i Kulturstyrelsen. Men når høringsfasen er placeret netop i den periode, hvor så godt som alle holder sommerferie i Danmark, er en sådan proces umuliggjort. ODM ønsker derfor at spørge, om der er et reelt ønske om at modtage substantielle og gennearbejdede høringssvar?

Indledningsvis skal det præciseres, at ODM hele tiden har ønsket ændringer i museumsloven der afspejler samfundsudviklingen - og de deraf afledte ændrede krav fra Danmarks borgere til museernes drift og virke. Vi ser derfor med glæde, at der i oplægget til ændringer i museumsloven er ønsker om større sammenhæng mellem museumslovens fem bærende søjler, (indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling), at der en defineret mission - og visionsbeskrivelse, regelforenklinger og sikring af såkaldt bæredygtighed for de statslige og statsanerkendte museer. Vi konstaterer, at der ikke er sat fokus på det kludetæppe af hidtidige tilskudsordninger, der er virkeligheden for museerne i dag. Tværtimod vælges de bibeholdt i form af en fastholdelse af den hidtidige tilskudspraksis, nu i en ny § 13 a. Alt taler ellers for, at man med fordel kunne have sat fokus på forholdet mellem driftstilskuddene og den reelle opgavevaretagelse. Det gælder både på statens egne museer, inkl. hovedmuseerne, og på de museer der løfter nationale opgaver i øvrigt. Med forslaget om at fjerne differentieringen mellem § 15 og § 16 museer, vil man

Association of Danish Museums
Vartov, Farvergade 27D
1463 København K, Denmark
T + 45 4914 3966
F + 45 4914 3967
info@dkmuseer.dk
www.dkmuseer.dk

Nils M. Jensen
Direktør/Director General
M +45 25489328
nils.m.jensen@dkmuseer.dk

eksempelvis forhindre en fremtidig økonomisk opretning på de ofte tilfældige forskelle på driftstilskuddene til de museer, der varetager særlige nationale opgaver (opgaver, som i dag berettiger til § 16 tilskud).

Vi bemærker, at en række aktuelle ændringer i den arkæologiske praksis og administration, helt holdes uden for lovgivningen (Museumslovens kapitel 8). Det sker til trods for, at det netop er på dette område, at der tænkes gennemført de største strukturelle og administrative forandringer for museerne og deres driftsvilkår. Det betyder i praksis, at de store ændringer alene vil blive håndteret administrativt af statens embedsværk og ikke på et åbent politisk niveau. Tilsvarende er der ikke i lovudkastet gjort tiltag til at styrke samme lovparagrafs forhold vedr. varetagelsen af den nyere tids historie, som det må konstateres overhovedet ikke behandles i nærværende ændringsforslag til museumsloven. Det til trods for, at der også her strukturelt er store udfordringer i forhold til ensartet borgerbetjening og finansiering af områdets drift. ODM mener således, som påpeget flere gange, at der i ovenstående er forhold, som stadig trænger til afklaring og præcisering af målsætninger og intentioner fra statsligt hold.

Endelig skal det bemærkes, at der ikke i hverken "Udredningen om fremtidens Museumslandskab" eller i forslaget til ændring af museumsloven medtænkes, at en ret omfattende del af den danske kulturarv i dag forvaltes af museer, der enten er tilknyttet andre ministerier eller statslige institutioner - eller som på anden måde er offentligt støttede, men som i dag er helt uden for museumslovens rammer. Disse væsentlige museer bør tænkes ind - og have plads i forhold til det samlede danske museumsvæsen.

ODMs kommentarer til "Forslag til lov om ændring af museumsloven"

§10, 2. pkt. tænkes ophævet. En paragraf hvor statens museers rolle i det fælles arbejde tidligere blev præciseret. Statens egne museer tænkes således heller ikke fremover underlagt de samme krav til kvalitetsudvikling, revision og samarbejdsrelationer, som de *statsanerkendte* museer. Det forekommer inkonsekvent, hvis man vil have et sammenhængende museumsvæsen.

§14, stk. 1, nr. 7, 1. pkt. foreslås affattet således: "*Museets leder skal have relevante kompetencer*". ODM finder denne formulering for svag, selv om ideen med paragraffen er god. ODM mener, at teksten bør affattes: "*Museets leder skal have relevante museumsfaglige og ledelsesmæssige kompetencer*" – for at betone vigtigheden af, at begge forhold skal være tilgodeset for at opnå god museumsledelse.

I det påtænkte **kapitel 6a – udvikling af museumsområdet** har ODM følgende kommentarer til lovtæksten:

§17a tænkes affattet således: "*Kulturministeren kan nedsætte udvalg m.v., der skal rådgive med henblik på udvikling af museumsområdet*". ODM

finder, at denne formulering er for svag og overlader for stor mulighed for administrativ fortolkning. ODM accepterer forslaget om, at der nedsættes et strategisk museumspanel, men er blevet lovet, at der nedsættes en række faglige råd, som skal indstille til Kulturstyrelsen, hvordan støtten på museumsområdet fordeles. Det er resultatet af de forhandlinger, ODM har haft med Kulturministeren, forud for lovens formulering, og bør være præcist beskrevet i loven, ikke mindst for bedst muligt at sikre armslængdeprincippet på museumsområdet, selv om det er statens embedsmænd, der i sidste ende udmønter og fordeler støtten. ODM ønsker i enten lov eller bemærkninger følgende formulering: "Kulturministeren nedsætter et Danmarks Museumsudvalg, der skal medvirke til at sikre en fri og faglig rådgivningsstruktur omkring Kulturstyrelsen vedr. fordeling af støtten til museerne. Formanden for udvalget skal være en museumsfaglig person udpeget i udvalgets midte". Det skal sikres, at der i udvalget er en bred repræsentation af museumsfaglighed til stede med hensyn både til størrelser, geografisk placering og ansvarsområder.

§17a, stk. 2 tænkes affattet således: "*Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte udvalg m.v., herunder om deres sammensætning og opgaver*". ODM ønsker, at udvalgsstrukturen beskrives nærmere end det er tilfældet i bemærkningerne til lovudkastet. Der er tendenser i museumsudredningen, som gik forud for oplægget til revideringen af museumsloven, der peger mod centralisering og bureaukratisering. Derfor henholder ODM sig til flere møder med Kulturstyrelsen og Kulturministeriets Departement, hvor en plan for udmøntning og sammensætning af råds- og udvalgsstrukturen er blevet debatteret og aftalt. I den sammenhæng er et *museumsfagligt* formandskab for Danmarks Museumsråd (eller panel) afgørende (§17a). Dertil kommer, at der er aftalt en underliggende fagråds struktur for natur-kunst- og kulturhistorie, som tildeles indstillingsret til Kulturstyrelsen vedrørende ansøgninger til museernes puljemidler. Formændene for disse skal have sæde i det strategiske museumsråd (eller panel).

§17b tænkes affattet således: "*Kulturministeren kan yde tilskud til udvikling af museumsområdet, herunder tilskud til erhvervelser*". Denne paragraf erstatter den tidligere § 16, stk. 2. og her er således udeladt "*løsning af fællesopgaver... og museernes virksomhed i øvrigt*". Netop denne passus har gennem de seneste mange år sikret midler til særlige og hurtigt opståede behov og til en særdeles velfungerende og blandt de danske museer meget efterspurgt fælles efteruddannelse af museernes faglige personale. ODM ønsker denne mulighed opretholdt ved fastholdelse af denne præcisering.

ODMs kommentarer til ”Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger” og ”Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser”

1. Lovforslagets formål og indhold (s. 5)

”I lovforslaget foreslås der etableret en ny tilskudsstruktur, der forenkler og omfordeler statens tilskud på museumsområdet med henblik på at fremme en udvikling mod øget økonomisk bæredygtighed”. ODM anerkender ønsket om økonomisk bæredygtighed og forenkling af statens tilskud. Det er dog beklageligt, at man ikke har valgt at tage fat i en gennemgribende sanering af tilskudsstrukturen, som i mange tilfælde er stærkt præget af tilfældigheder og historiske tildragelser. Med forslaget forankres de historisk tilfældige tilskud i loven.

”Der foreslås endvidere en ny rådgivningsstruktur for Kulturstyrelsen med henblik på styrket fokus på udvikling af museumsområdet”. ODM er bekymret for at der er tale om centralisering, med det formål alene at gøre Kulturstyrelsens arbejde administrativt nemmere - snarere end det er formålet at fremme det decentrale, fagligt velunderbyggede museumsarbejde i hele landet. En ny central rådgivningsstruktur kræver derfor øget fokus på faglig inddragelse og sikring af det decentrale og professionelle museumsarbejde i hele landet, som nævnt i forbindelse med gennemgangen af ændringsforslaget ovenfor.

3.2.3 Vedr. lovens formål og museernes opgave og rolle i samfundet (s.10)

Det betones: *”at der er et væsentligt potentiale i at udvikle og styrke museernes samarbejdsrelationer, koordinering, arbejdsdeling og fælles opgaveløsning, hvorfor museernes pligt til at samarbejde knyttes mere direkte sammen med bestemmelsen i lovens § 2 stk. 1”.* Danske museer har gennem generationer haft tradition for et stærkt fagligt samarbejde. Man har ligefrem talt om det decentrale og sammenhængende Museumsdanmark, hvor der var stort fokus på fælles opgavevaretagelse. Samarbejde tænkes nu lovfæstet som krav, således at samarbejde er en betingelse for de statsanerkendte museer, uden at dette samarbejdes karakter fastsættes nærmere. ODM undrer sig over hvad formålet og intentionerne er, når museernes samarbejde fungerer glimrende i forvejen. Det undrer samtidig ODM, at statens egne museer uden begrundelse holdes fri af samme bestemmelse i lovudkastet.

3.3.3.1. Museets ledelse (s.12)

”Kulturministeriet foreslår derfor, at § 14, stk. 1, nr. 7, 1. pkt. ændres fra et krav om bestemt uddannelsesbaggrund og heltidsbeskæftigelse til et krav om, at museets leder besidder relevante kompetencer” ODM ønsker at det præciseres, at der er et ønske om ”både museumsfaglige og ledelsesmæssige kompetencer” og at dette formuleres direkte i loven.

3.4.3.1 Driftstilskud til statsanerkendte museer

"Kulturministeriet tilslutter sig arbejdsgruppens anbefalinger om at etablere en forenklet tilskudsstruktur, der fremmer udvikling mod mere økonomisk bæredygtige museer... Forslaget indebærer en forhøjelse af minimumsgrundlaget for det ikke statslige tilskud" ODM anerkender vigtigheden af regelforenkling og økonomisk bæredygtige museer. Den berammede minimumssats (minimum 2 mill. kr. i egenindtægt) for fremtidens museumsdrift forekommer vilkårlig, men må anses for at være rimelig for betryggende driftsvilkår. Der kan dog sættes spørgsmålstejn ved om minimumssatsen alene skal måles på kommunalt tilskud (s. 25). I flere tilfælde vil f.eks. tilskud fra private fonde og/eller anden indtægt kunne medvirke til at opfylde kravet til bæredygtig økonomi.

3.4.3.2 Tilskud til udvikling af museumsområdet (s. 16ff)

"Kulturministeriet tilslutter sig arbejdsgruppens anbefaling om etablering af en pulje, der kan understøtte udvikling af museumsområdet. Forslaget samler alle eksisterende puljer på museumsområdet..." ODM er bekymret over, at midlerne til den forenkledte tilskudsstruktur og puljen til strategisk udvikling tænkes etableret via samtlige de midler, der hidtil har været at hente i museernes hidtidige puljeordninger. Midler, der er blevet brugt som startkapital, til udvikling og til "blåstempling" af projekter, f.eks. overfor fonde, indenfor alle søjler i museumsloven. Midlerne har i høj grad bidraget til den strategiske og udviklende del af f.eks. de ekstra formidlingsaktiviteter på landets museer, der indenfor de seneste år har betydet markant flere gæster på landets museer. Når alle mindre puljer slås sammen risikeres det, at der kun er midler til initiativer der ligger indenfor de formentlig ganske få satsningsområder, som et strategisk panel vil give museumsområdet ad gangen.

"... Det foreslås derfor, at bestemmelserne i museumslovens § 16 stk. 2 og 3 ophæves, og at der i stedet indsættes en ny bestemmelse i loven, hvorefter kulturministeren kan yde tilskud til statslige og statsanerkendte museer under Kulturministeriet til udvikling af museumsområdet, herunder til erhvervelser. Kulturministeren giver samtidig en bemyndigelse til i bekendtgørelse at fastsætte regler om indsendelse og behandling af ansøgninger, ydelser af tilskud og fastsættelse af vilkår for anvendelse af tilskud".

Ordvalget baseres på den nye museumslovs § 17b, der tænkes affattet således: *"Kulturministeren kan yde tilskud til udvikling af museumsområdet, herunder tilskud til erhvervelser"*. Som tidligere nævnt erstatter denne paragraf den tidligere § 16, stk. 2. og her er således udeladt *"løsning af fællesopgaver... og museernes virksomhed i øvrigt"*. En væsentlig passus, som hidtil har sikret midler til generel udvikling og til specifik og museumsrettet national- og international efteruddannelse, erfaringsudveksling og netværksdannelse for museernes faglige personale såvel som for museernes bestyrelser m.m. ODM ønsker denne mulighed opretholdt.

3.4.3.3. Tilskud til forskning

"Kulturministeriet tilslutter sig arbejdsgruppens anbefaling om at styrke museernes forskning, så det fremover bliver Kulturministeriet, der yder tilskud til forskningsprojekter ved museerne efter indstilling fra Kulturministeriets Forskningsudvalg. ... en konsekvens af ændringen vil være, at ansøger skal have en ph.d. grad eller være forskerbedømt på tilsvarende niveau for at kunne ansøge om midler til forskningsprojekter"

ODM tilslutter sig ønsket om at styrke forskning på museerne, men er uforstående over for ønsket om at placere museernes forskningsmidler i Kulturministeriets forskningsudvalg, der ikke rummer museumsfaglig ekspertise. Den hidtidige praksis, hvor det er relevante museumsfaglige råd, der har medvirket til udpegning af forskningsegne projekter ønskes bibeholdt.

Ændringerne af tilskuddene til museernes forskning vil ramme hårdt på mange museer, når man i forlængelse af ønsket om overflytning af forskningsmidlerne i forbindelse med ansøgninger også betinger, at for at komme i betragtning til støtte skal både ansøger og udfører af forskningsprojekter være i besiddelse af en ph.d. grad. Det vil kun et mindre antal museer kunne leve op til.

ODM støtter entydigt en opgradering af museernes forskning og en højnelse af vidensniveauet til gavn for museernes brugere. Ph.d. graden er dog blot én vej til ny forskning, i det der også er andre uddannelsesbaggrunde, der lige så godt kan give kvalitet i forskningen. I dag har museerne landet over ansat hundredvis af videnskabeligt uddannede medarbejdere, der gennem årene har leveret forskning af høj kvalitet - blot med andre uddannelsesniveauer (cand. mag, mag. art m.v.) Museerne kan ikke blot skille sig af med disse videnskabeligt ansatte medarbejdere - for at erstatte dem med ph.d.er. Selv med en treårig overgangsfase vil det ikke være hverken relevant eller muligt for alle landets museer at rekruttere personale med en ph.d.grad eller relevant at få opgraderet ikke ph.d.er til ph.d.-niveauet. Det må i øvrigt betones, at der på museerne er brug for at kunne rekruttere akademiske medarbejdere med såvel store museums- som formidlingsfaglige kompetencer - *samtidig* med at videnskabeligt talent sikres. Reelt er der således tale om en bestemmelse, der modvirker ønsket om at skabe mere bæredygtige museer, foruden at det antageligt vil medvirke til at skabe et generelt lønpres.

3.4.3.4. Driftstilskud til konserveringscentre

"Kulturministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens anbefaling om at tildele de statslige tilskud, som i dag ydes til konserveringscentre, til statsanerkendte museer"

ODM er enig i, at opgaven og ansvaret for bevaring af kulturarven på museerne påhviler museerne, og dermed løsningen med at tildele det statslige tilskud til de museer, der hidtil har haft gavn af ordningen. ODM vil dog gerne anføre en stærk bekymring for om tilskuddene forsvinder fra bevaringsområdet, hvis midlerne ikke er specifikt formålsbestemt til den meget vigtige bevaringsopgave.

3.5.2.1 Rådgivningsstruktur

"Kulturministeriet kan tiltræde arbejdsgruppens anbefaling om, at der etableres en ny rådgivningsstruktur med henblik på udvikling af museumsområdet. Ministeriet er ligeledes enig i, at rådgivningsstrukturen bør være flerleddet med henblik på en målrettet og kvalitativ rådgivning af Kulturstyrelsen"

ODM anser, som tidligere nævnt, sikringen af den aftalte rådgivningsstruktur for overordentlig vigtig af hensyn til armslængdeprincippet og den fortsatte decentrale og borgernære udvikling af museerne i Danmark. Formålet er at medvirke til, at museer i *hele* landet bliver tilgodeset samtidig med, at den højeste faglige museumsstandard efterstræbes. Der henvises til de indledende bemærkninger i høringsvaret.

Med venlig hilsen og på vegne af ODM

Christine Buhl Andersen
Formand for Organisationen Danske Museer

Foreningen af Specialmuseer i Danmark

13. august 2012

Den Gamle By

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Viborgvej 2
8000 Aarhus C
Danmark

T +45 8612 3188
F +45 8676 0687
mail@dengambleby.dk

Bemærkninger til Forslag til Lov om ændring af museumsloven

Tak for tilsendte Lovforslag, som har været til høring hos Foreningen af Specialmuseers medlemmer. Der er her enighed om, at det er positivt, at man med forslaget tilstræber forenkling, øget bæredygtighed og styrket fokus på udvikling og relevans.

Der ud overskal jeg på vegne af Foreningen af Specialmuseer fremkomme med følgende bemærkninger til enkelte elementer, som foreslås ændret. Det skal pointeres, at bemærkningerne især relaterer sig til det kulturhistoriske område.

Specialmuseer bør bevares som særlig kategori

Foreningen finder det uheldigt at man afskaffer kategorien specialmuseer, som hidtil har været omfattet af § 16, der omhandler "statsanerkendte museer, som udfører en virksomhed af særlig betydning, herunder i forbindelse med varetagelse af et museumsfagligt speciale". Paragraffen indeholder dels en særlig tilskudsordning for denne type museer, dels definerer den en særlig museumstype, der hverken er hovedmuseum eller lokalmuseum, men netop specialmuseum med særligt speciale, der som oftest er landsdækkende.

Af bemærkningerne fremgår det, at man alene ser paragraffen som en tilskudsbestemmelse, hvorved det overses, at man i den i sig selv positive bestræbelse for regelforenkling desværre kommer til at skylle barnet – her specialmuseerne som type – ud med badevandet.

Foreningen af Specialmuseer skal hermed tilkendegive, at vi finder dette yderst uheldigt og uhensigtsmæssigt.

Museumskategorierne bør defineres klart

Det er Foreningen af Specialmuseers opfattelse, at der er behov for at rydde op i og definere de forskellige kategorier af museer, og at en ny museumslov må være den rette anledning hertil.

I den gældende lov opererer man inden for det kulturhistoriske område med tre museumstyper, som principielt er defineret ved deres funktion: 1. Et hovedmuseum, Nationalmuseet, der i princippet dækker skal alt og alle perio-

der; 2. Et antal specialmuseer, der hver varetager et eller flere landsdækkende specialer, fx Arbejdermuseet, Museet for Søfart og Den Gamle By. Samt: 3. Lokalmuseer, der alene har opgaver inden for et geografisk afgrænset område.

Der ud over opererer loven med statslige museer og statsanerkendte museer, altså kategorier, der alene er defineret af ejendoms- og ikke mindst tilskudsforhold og som principielt ikke har noget med funktion at gøre. Blandt specialmuseerne er der både statsejede og statsanerkendte museer. Vi skal opfordre til, at kategorierne defineres og at der sondres mellem funktion og ejer/tilskudsforhold.

Nationalmuseets rolle

bør bringes i overensstemmelse med virkeligheden

Der er et særligt behov for et få defineret, hvilken funktion og opgaver Nationalmuseet har og skal have.

I den gældende lov står der, at Nationalmuseet er "Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum". Museet skal "belyse Danmarks kultur og verdens kulturer og deres indbyrdes afhængighed", og at museet for dansk kulturs vedkommende skal "anlægge og opretholde repræsentative samlinger". Sådan har der stået i de seneste mange museumslove, og det fastholdes i det aktuelle forslag.

Det er imidlertid Foreningen af Specialmuseers opfattelse, at det er en illusion og en umulighed, at Nationalmuseet skal dække det hele, kunne det hele og assistere de øvrige kulturhistoriske museer!

Virkeligheden er snarere, at en lang række opgaver varetages af specialmuseer, som er en slags hovedmuseer inden for hver deres område (dog desværre ikke i tilskudsmæssig henseende).

Denne uoverensstemmelse mellem lov og virkelighed understreger dels behovet for at fastholde kategorien specialmuseer, dels behovet for at definere Nationalmuseets rolle mere realistisk.

Foreningen af Specialmuseer skal også tilkendegive, at vi af hensyn til helheden i dansk museumsverden finder det hensigtsmæssigt, at alle museer opererer på samme vilkår og efter samme regelsæt. Det bør fx betyde, at de statsejede museer, herunder også de såkaldte hovedmuseer, bør indgå i det netværk af museer, der fungerer inden for rammerne af Kulturstyrelsen.

Husk de væsentlige,

kulturbærende museer, som er uden for museumsloven

En ikke uvæsentlig del af Danmarks kulturarv varetages som bekendt af museer, der ikke er hverken statslige eller statsanerkendte. Det gælder fx for Danmarks Jernbanemuseum, Post og Tele Museum og Fregatten Jylland. Foreningen af Specialmuseer skal pointere, at foreningen finder det vigtigt at medtænke disse museer i et helhedssyn på Danmarks kulturarv.

Ikke-statsligt tilskud

bør ændres til ikke-statsligt tilskud og anden fast indtægt

Da en række væsentlige museer kun modtager et begrænset kommunalt drifttilskud og i stedet baserer en væsentlig del af driftbudgettet på egenindtægter og indtægter fra anden side, finder Foreningen af Specialmuseer det vigtigt, at det såkaldte ikke-statslige tilskud, som lægges til grund for statstilskuddet, bør kunne være andet end andre offentlige tilskud, typisk tilskud fra kommuner.

Det afgørende må være, at der er en vis, dokumenterbar grad af sikkerhed for disse tilskud, som således også bør kunne være tilskud fra organisationer og realistiske egenindtægter.

Vær varsom med at flytte myndighed fra loven til forvaltningen

På flere områder flyttes myndighed fra selve loven eller fra fag-kollegiale organer, som er defineret i loven, til ministeren og den statslige forvaltning. Foreningen af Specialmuseer er enig i vigtigheden af at styrke udviklingen af museumsområdet, men vi skal anbefale, at man her bevarer kollegialt valgte organer for på den måde også at få det skæve, det anderledes i spil. Da det ikke af lovforslaget kan læses, hvilken struktur og model, der vælges fremover, er det vanskeligt at være konkret på dette område. Men vi skal tillade os at påpege, at det ikke altid er sådan, at det er i centraladministrationen og de statsejede institutioner, at de højeste kompetencer og de mest kreative ideer forefindes.

Sørg for at bevare museumsforskningens særkende

Foreningen af Specialmuseer er enig i vigtigheden af, at museernes forskning styrkes.

Men vi skal på det kraftigste advare mod, at museerne skal underlægges universiteternes forskningsbegreb, således at det alene er museumsfolk med en ph.d.-grad, der kan ansøge om forskningsmidler.

Vi ser i forskningsambitionen en betydelig risiko i, at den særlige museumsforskning svækkes, ligesom vi ser en fare for, at fokuseringen på at højne forskningen vil komme i modsætning til den gode formulering i § 2 om, at de såkaldte fem pinde (indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling) skal være indbyrdes forbundne.

Foreningen er endvidere bekymret over overflytningen af rådighedssummens midler til forskningsfrikøb til Kulturministeriets Forskningsudvalg. Disse midler er af stor betydning for, at de statsanerkendte museer kan varetage den helt basale forskningsforpligtelse relateret til samlingen, hvilket er en forudsætning for, at der kan skabes det nødvendige overskud til formuleringen af større projekter, der kan opnå støtte i forskningsrådene.

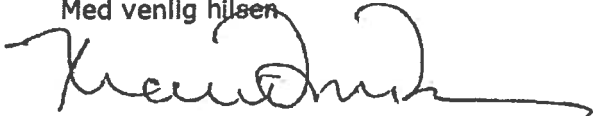
Endelig

Endelig skal vi gøre opmærksom på, at vi finder det vigtigt, at det i lovarbejdet huskes

- At kulturarven ikke primært er det, der graves op ad jorden, og som er mindst 1000 år gammelt
- At nyere og nyeste tid er et område, som nyder stor bevågenhed hos befolkningen, men som ikke er prioriteret i den eksisterende museumsmodel i Danmark
- At man ikke opretter organer, hvor én fagkompetence kommer til at agere på andre fagkompetencers område, hvilket der har været talt om ved fx at sammenlægge det faglige råd for arkæologi og det faglige råd for historie-etnologi (nyere tid)
- At samarbejde nok er vigtigt internt i Danmark, men nok så meget internationalt
- At nationale strategier ikke må skygge for det internationale udviklingssamarbejde, som mange museer indgår i.

Foreningen af Specialmuseer står gerne til rådighed for uddybning af ovenstående, ligesom vi gerne indgår i en konstruktiv diskussion om, hvordan de påpegede problempunkter kan undgås.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Thomas Bloch Ravn', with a long horizontal flourish extending to the right.

Thomas Bloch Ravn
Formand

Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark

www.sammus.dk

Formand Jens Olufsen, Marktoften 2, 6950 Ringkøbing, 61790008, j.olufsen@email.dk

Den 19. august 2012

Kulturministeriet

Hørings svar over forslag om ændring af museumsloven jf. j.nr. 2012-013327

Indledning

Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark takker for at kunne deltage i høringen over forslag til ændring af museumsloven.

Sammenslutningen repræsenterer knap 70 museumsforeninger med godt 35000 medlemmer, der har til formål at støtte op om museerne lokalt med aktiviteter, penge og frivilligt arbejde m.v.

Sammenslutningen repræsenterer således museernes folkelige bagland og bidrager til at sikre museernes lokale forankring.

Ganske mange af vore medlemsforeninger er stiftere af de museer, som senere har opnået statsanerkendelse med faglig ledelse.

Museumsforeningerne har traditionelt haft sæde i museumsbestyrelserne og har således siden museernes stiftelse haft medansvar for museernes drift. Et arbejde, der har været af stor betydning for museernes eksistens og udvikling, og som har været påskønnet af lokalsamfundet.

Samfundsudviklingen kan føre til ændrede krav til museers drift og virke og dermed give anledning til at efterse museumsloven med det mål at skabe noget, der er bedre, end det vi kender i dag. Sammenslutningen har hilst dette initiativ velkommen, og har med glæde deltaget udredningsarbejdet dels som medlem af referencegruppen dels ved deltagelse temamøder m.v.

Museumsudredningen er blevet styret af et kompetent arbejdsudvalg hovedsagligt med museumsfaglig baggrund. Processen har været meget åben. Museumsfolket har kunnet komme til orde. Der er blevet ytret på kryds og tværs både for og imod. Arbejdsudvalgets udlægning af det sagte må efter vores opfattelse have været en svær opgave, men til gengæld har arbejdsformen givet udvalget mulighed for at vægte og prioritere. Det havde været ønskeligt om arbejdsudvalget havde haft en bredere sammensætning f.eks. af folk fra museerne og deres folkelige bagland og gerne af folk udefra uden museumsfaglig baggrund.

Museerne har generelt haft en positiv udvikling i besøgstal i de senere år og har i forlængelse af kommunalreformen af egen drift tilpasset sig den nye kommunale struktur med ganske mange fusioner til følge. En udvikling, der tilsyneladende fortsætter, og uden at den kræver tilskyndelse fra centralt hold.

På den baggrund tillader vi os at spørge, hvor det egentlig er skoen trykker?
Der savnes i udredningen en udførlig dokumenteret redegørelse for, hvad det er museerne helt konkret ikke gør godt nok. Hvad er det, de stedfundne mange kvalitetsvurderinger har afdækket.

Det er vores opfattelse, at det ikke nødvendigvis er museets størrelse i henseende til økonomi og personale, der er afgørende for, om man kan leve op til kvalitetskravene og drive et museum på et tilfredsstillende niveau.

Udredningen anbefaler, at visse landsdækkende opgaver kan varetages af særligt udvalgte museer. Et eksempel herpå er tilsynet med fortidsminder og det arkæologiske arbejde jf. lovens kapitel 8. Netop på dette område har Kulturstyrelsen igangsat en administrativ proces byggende på udredningens anbefalinger. Der lægges op til en meget vidtgående reform af varetagelsen af det arkæologiske ansvarsområde, som i dag klares af 42 museer. Et antal som åbenbart søges reduceret væsentligt.

Vi er af den opfattelse, at der er tale om en meget vidtgående reform, som mange museer opfatter som mere indgribende end de foreslåede lovændringer. Det er derfor ganske bemærkelsesværdigt, at den proces, som Kulturstyrelsen har sat i gang end ikke er omtalt i bemærkningerne til lovforslaget.

Ikke mindst de bygherrebetalte arkæologiske udgravninger har undertiden påkaldt sig politisk interesse, så hvorfor skal Folketinget ikke have lejlighed til at se på dette område, når man alligevel skal til at se på andre dele af museumsloven?

Det er endvidere påfaldende, at udredningen ikke forholder sig til varetagelsen af nyere tids historie. Der gives ikke en forklaring herpå. Det er et så væsentligt område, at det burde have fået et grundigt eftersyn og i det mindste nogle betragtninger. Der er således en uforklaret disharmoni lovgivningsmæssigt mellem arkæologien og nyere tids historie.

Generelle bemærkninger til lovforslaget

Vi kan fuldtud tilslutte os samfundets interesse i at sikre vores kultur- og naturarv, sådan som dette kommer til udtryk i det foreliggende lovforslag med det klare sigte at udvikle museumsområdet. I den forbindelse vil vi understrege, at der efter vor opfattelse er tale om en videreføring og udvikling af museumsområdet, der allerede tegner sig sundt og livskraftigt på baggrund af lokal forankring, kvalitativ faglig indsats, stor mangfoldighed og frugtbar dialog med brugere og frivillige.

Det er fortsat af bærende betydning, at de statsanerkendte museer hviler på et dobbelt fundament af offentlig ansvarlighed og finansiering: på den ene side det nære og det kommunale, og på den anden side det overordnede og det statslige – vel at mærke suppleret med egenindtjening og midler fra privat side samt for mange museers vedkommende frivilligt arbejde.

Mere kvalitet, større bæredygtighed samt ledelses- og forskningsmæssig opkvalificering kan vi naturligvis gå ind for, men vi er dog tvivlende overfor, om det kan gøres indenfor den nuværende økonomiske ramme. Statens samlede bevilling røres der ikke ved, og der kan næppe forventes flere kommunale penge. En større egenindtjening kan måske hjælpe til. Derimod giver fusioner ikke nødvendigvis flere økonomiske midler.

Med Kulturministeriets bemærkning p. 25 nederst, at udviklingen med større institutioner fortsat skal understøttes (økonomisk) signalerer med tydelighed, at det er den vej man vil. Det gælder også med understregningen af, at vi skal have et sammenhængende museumsvesen.

Sammenslutningen er ikke imod større enheder, hvis det er hensigtsmæssigt, og bygger på et lokalt ønske herom. Det er klart vores opfattelse, at kommunernes interesse og penge samt et betydeligt lokalt engagement fordrer, at museerne er lokalt forankret. Museernes lokale forankring, det lokale engagement og museernes diversitet skal man virkelig passe på ikke at sætte over styr. Vi ønsker ikke et ensrettet Museum Danmark!

Sammenslutningen må som nævnt påpege den disharmoni, der ligger i at en meget væsentlig del af vores kultur- og naturarv – arkæologien – ikke som en given ting behandles sammen med emnerne i dette lovforslag. Vi finder det indlysende naturligt, at arkæologiens forhold og problemstillinger behandles i sammenhæng med den hele og sammenhængende udvikling af museumsområdet.

Bemærkninger til nogle af lovforslagets bestemmelser med angivelse af forslagets numre:

Til § 1.

Nr 1.

Formålsbestemmelsen er formuleret på en kryptisk og elitær måde. For forståelsen af de enkelte ord skal man have fat i lovbemærkningerne for at forstå meningen. Hvorfor ikke formulere bestemmelsen bredere og mere mundret, så de gode intentioner står lysende klart for dem loven henvender sig til?

Nr. 2.

Det er fornuftigt, at den foreslåede museumsindsats bygger videre på de såkaldte 5 søjler, der hver især og tilsammen har stået deres prøve. Der vil for det enkelte museum være tale om, at man har styrker og svagheder i forhold til disse søjler og at enkelte museum over tid vil prioritere søjlerne forskelligt ud fra en samlet strategisk vurdering.

De grundlæggende opgaver for museerne er således uforandrede, men den ændrede formulering stiller yderligere og relevante krav til opgavevaretagelsen. Også her er det svært umiddelbart at forstå, hvad der egentlig menes. Så igen må man ty til lovbemærkninger, som manual. En bredere formulering er ønskværdig.

Et område påkalder sig særlig interesse – nemlig museernes forskningsindsats. Der er tale om et område, der som foreslået behøver en særlig udviklingsstrategi. Det er naturligvis vigtigt, at det enkelte museum deltager i forskning. Det kan diskuteres, hvordan dette kan finde sted. Og hvordan en opkvalificering kan finde sted, der kan gå naturligt hånd i hånd med udviklingen af museumsfeltet i almindelighed. Der behøver ikke at være nogen modsætning mellem elitær forskning og folkelig formidling. Væsentligt er her at udvikle en kultur, der netop tager udgangspunkt i lovforslagets formålsparagraf.

I det hele taget vil et åbent og engageret samvirke mellem parterne og aktørerne i og omkring museumsområdet i sig selv være en udviklingsmæssig ressource og til inspiration for det omgivende samfund. Generelt set vil et åbent samspil med brugere og befolkning være fremmende for forståelsen for kultur- og naturarvens betydning(er).

Nr. 4

Vi kan tiltræde, at kravet til indsendelse af arbejdsplaner hvert fjerde år ophæves. Der skal jo løbende laves strategisk planlægning og konkrete handleplaner i relation budgetter m.v.

Nr. 8

Vi kan tiltræde, at der indføres et forenklet tilskudssystem. Sondringen mellem § 15 og § 16 museer har overlevet sig selv.

En forenkling af tilskudsberegningen og afskaffelse af de særlige tilskudsordninger er ønskelig. Det samme gælder en forhøjelse af det lokale minimumstilskud for at opnå statsanerkendelse.

Vi er enige i, at de særlige regler, der giver mulighed for forhøjet statstilskud ophæves. Det er samtidig økonomisk set nødvendigt, at de museer, der nu modtager forhøjet tilskud beholder disse tilskud fremover.

Vi vil foreslå, at der over en længere periode sker en retfærdig økonomisk udjævning. Vi forstår meget vel, at det kan være svært at måtte give afkald på økonomiske midler. På den anden side er tilvejebringelsen af en gennemskuelig, rationel og retfærdig model af væsentlig fremtidig betydning for museumsområdet i sin helhed.

Tilførsel af flere statslige midler ville være ønskeligt, da det netop kunne give grundlaget for en fuldstændig sanering og udjævning af statstilskuddet, uden at der skal tages noget fra nogen.

Nr. 9 - 12

Vi kan tilslutte os, at de betingelser for at opnå og bevare statsanerkendelse og dermed for at oppebære statstilskud fastholdes.

Det samme gælder ophævelsen af pligten til at indsende arbejdsplaner hvert fjerde år samt af budgetter m.v. til Kulturstyrelsen. Museets ledelse og bestyrelse skal som en væsentlig ledelsesopgave under alle omstændigheder forholde sig til strategisk planlægning og udarbejde konkrete handleplaner, ligesom udarbejdelse budget og regnskab indgår som rutinemæssig ledelsesopgave.

Det er en central opgave for bestyrelsen, at ansætte museumsleder. Det er derfor væsentligt, at bestyrelserne kan stå relativt frit, når ansøgeres kompetencer skal vurderes. Ledelsesopgaven og dermed kravet til lederskab og faglighed varierer meget afhængig af museets størrelse med hensyn til omsætning og personale samt det pågældende museums ansvarsområde.

Vi kan derfor tilslutte os den bredere formulering jf. nr. 11.

Bestyrelser i offentlige (selvejende) institutioner har i de senere år været i fokus. Liebst-udvalget er fremkommet med en række anbefalinger, som i relation til mange bestyrelser skønnes relevante.

Ophævelse af bestemmelsen om, at der skal være mindst et bestyrelsesmedlem repræsenterende den lokale hovedtilskudsyder (kommunen) og forbuddet mod selvsupplering vil udvide mulighederne for sammensætte den "rigtige" bestyrelse. Grundlæggende finder vi imidlertid, at disse regler fortsat er relevante. Det er til stor gavn for museerne, at der sikres en forbindelse til kommunen/byrådet, der normalt er hovedtilskudsyder. Også forbuddet mod selvsupplering er fortsat meget velbegrundet og imødegår risikoen for nepotisme eller indavl, og måske også en risiko for, at den lokale forankring sættes over styr.

Det må i den forbindelse understreges, at bestyrelsernes sammensætning og størrelse er vedtægtsbestemt. Vedtægterne skal godkendes af hovedtilskudsyderen (kommunen), som derfor har en afgørende indflydelse på, hvordan bestyrelsen skal sammensættes og rekrutteres. Dertil kommer, at de siddende bestyrelseres indflydelse på vedtægtsændringer.

Vi kan naturligvis tilslutte os, at det er vigtigt at et museum som enhver anden offentlig eller privat virksomhed har bestyrelser, der repræsenterer relevante kompetencer. Sådan er det allerede i de fleste museumsbestyrelser.

Museumsforeningerne har traditionelt vedtægtsbestemt været repræsenteret i museumsbestyrelser. Det har for hovedtilskudsyderen (kommunen) været en selvfølgelighed. Til trods for stedfundne fusioner efter kommunalreformen er dette fastholdt de fleste steder.

Repræsentation fra museumsforeninger og andre lokale interessenter er med til at sikre museerne den lokale forankring og dermed et vigtigt bindeled til det folkelige bagland. Museumsforeningerne repræsenterer allehånde kompetencer, men ikke mindst et værdifuldt engagement, som desværre ikke altid i samme grad kan spores hos folk, der kommer med særlige kompetencer men uden kendskab til, hvad et museum er for en størrelse.

Vi må advare mod, at Kulturstyrelsen i forbindelse med kvalitetsvurderinger, som det er sket, foretager en kritisk vurdering af bestyrelsernes sammensætning, alder og køn. Kulturstyrelsen må ikke være overdommer. Udpegningen af bestyrelsesmedlemmer bygger grundlæggende på en demokratisk og politisk proces, som man skal være varsom med at blande sig i. Kulturen og ikke mindst museer er til for borgerne hvilende på et demokratisk fundament. Museerne må ikke udvikle sig til alene at være et elitært og bureaukratisk anliggende.

Til gengæld er det vigtigt, at Kulturstyrelsen virker inspirerende og vejledende i forhold til det enkelte museum, dets ledelse og dets bestyrelse. En nødvendig del af Kulturstyrelsens indsats er medvirken til såvel kvalitetssikring som kvalitetsudvikling. Der er her tale om værktøjer, der vil være under løbende kvalitativ udvikling, og som det fremføres bør foregå i en ikke-bureaukratisk dialog mellem museer, kommuner og styrelse.

Nr. 18

Sammenslutningen anerkender, at opgaven og ansvaret for bevaring af kulturarven på museerne påhviler museerne. Det er derfor hensigtsmæssigt at tilskuddet følger ansvaret, så tilskuddet tildeles, de museer, der har haft gavn af ordningen. Det må i konsekvens heraf sikres, at pengene ikke forsvinder fra bevaringsområdet.

Desværre savnes der nogle overvejelser om, hvilken skæbne, der skal overgå de nuværende konserveringscentre, som modtager statstilskud. I det hele taget savnes der fra centralt hold et overblik og samt en holdning til, hvordan konserveringsopgaven skal løses på landsplan.

Nr. 19

Sammenslutningen kan i øvrigt tilslutte sig lovforslagets overvejelser og principper vedr. puljemidler. Det er dog af stor vigtighed af hensyn til den fortsatte decentrale udvikling af museerne, at puljemidlerne forvaltes på en gennemsigtig og retfærdig måde, og at der gives museerne en betydelig indflydelse herpå.

Den fremførte rådgivningsstruktur med et strategisk panel og diverse udvalg kan Sammenslutningen tilslutte sig.

Der bør dog i § 17a, stk. 1 stod "kulturministeren nedsætter udvalg m.v." I stedet for *kan* nedsætte udvalg. Det må naturligvis være obligatorisk for ministeren at nedsætte udvalg. Det samme gælder § 17a, stk. 2, der bør formuleres "kulturministeren fastsætter nærmere regler.."

Det bør i bekendtgørelsesform nærmere præciseres, hvordan sammensætningen skal være, herunder især at formanden skal have museumsfaglig baggrund.

Som repræsentant for en del af det folkelige engagement i museumslivet og museumsbestyrelserne bidrager Sammenslutningen gerne her med sin viden og erfaring.

§ 17b, stk. 1. påkalder sig særlig opmærksomhed fordi den angiver de lovmæssige rammer for særlige tilskud til museerne. Formuleringen er videre end den nuværende formulering, hvor der tillige er anført "løsning af fællesopgaver ... og museernes virksomhed i øvrigt". Der savnes en begrundelse for at udelade disse forhold. Bemyndigelsen i § 17b, stk. 2 giver tilsyneladende ikke hjemmel til at fastsætte nærmere regler for området for tilskud bortset fra ".. vilkår for anvendelse". Det synes at være for snævert formuleret.

I sammenhæng hermed er det vigtigt, at der fortsat er midler til efteruddannelse af museernes personale, ledelse og bestyrelser som led i en løbende opkvalificering og udvikling af kompetencer. Et område Organisationen Danske Museer i de senere år har varetaget på fortræffelig vis, og som andre uddannelsesinstitutioner ikke har den fornødne faglighed til at klare.

§ 2.

Vi finder det rimeligt og fornuftigt, men også nødvendigt med en 3 årig overgangsordning.

Afslutning

Sammenslutningen kan tilslutte sig ønsket om at styrke forskningen på museerne og bestræbelserne på at give en bredere adgang til forskningsmidler. En placering af museernes forskningsmidler i Kulturministeriets forskningsudvalg må dog forudsætte, at det rummer museumsfaglig ekspertise. Man kunne med fordel bibeholde de museumsfaglige råds medvirken til udpegning af egnede forskningsprojekter.

Ambitionerne på forskningsområdet kan ramme mange museer hårdt, hvis kravet for at komme i betragtning, er at man har forskningsmedarbejdere med ph.d. grad. Sådanne medarbejdere har mange museer ikke, og skal man have fat i dem, bliver det på bekostning af andre medarbejdere eller også kræver det tilgang af flere midler.

Hvorfor ikke blot anerkende, at akademisk uddannede museumsfolk uden en ph.d er i stand til at forske. Det har de gjort i mange år og i øvrigt leveret forskning af høj kvalitet.

Endelig skal vi gøre opmærksom på, at en ikke uvæsentlig del af den danske kulturarv varetages af museer, der hverken er statslige eller statsanerkendte. De varetages af privatpersoner, foreninger, fonde og "etaterne". Der findes ca. 600 af denne kategori af museer. En del af disse museer modtager statslige og kommunale midler. Disse museer er uomtalte i udredningen og lovforslaget. Det er for os uforståeligt, at disse museer ikke tænkes med, når der foretages et eftersyn af forvaltningen af Danmarks kulturarv bl.a. med det sigte at skabe et mere sammenhængende museumsvesen i Danmark.

Med venlig hilsen

Jens Olufsen
Formand

20. august 2012

Til Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K
museumslov@kum.dk,

**Høringssvar ang. revision af museumsloven, j.nr. 2012-013327
Indsendt af Dansk ICOM**

Dansk ICOM har gennemgået Kulturministeriets lovforslag om ændring af museumsloven. Vi ser det som et meget positivt tiltag, at loven har et globalt perspektiv og har fokus på professionalisering, hvilket også er ICOMs overordnede sigte. Men vi har to væsentlige kommentarer samt forslag om en tilføjelse til forslaget:

- Museernes opgaver, §2, stk. 1 nr. 1-3: ændring af rækkefølge
- Museumslederens kompetencer, § 14, stk. 1 nr. 6, 1. pkt.: ændring af tekst
- ICOM etiske regler som krav: indførelse af nyt pkt, § 14, stk. 1, nr. 6, 3. pkt.

Museernes opgaver, §2, stk. 1

I § 2 listes efter de fem søjler tre hovedopgaver for museernes virke. Det er positivt, at loven nu har mere fokus på opgavernes relevans og betydning for hele samfundet og ikke kun på de museale processer, som det er tilfældet i den gældende lovtekst. Men ved at rykke bevaring og sikring af kultur- og naturarv nederst, så savnes en fundamental forståelse for museernes grundlæggende arbejde, som er af afgørende betydning for at kunne aktualisere, tilgængeliggøre, udvikle og anvende denne kultur- og naturarv. Det er netop gennem museumsloven, at vi kan sikre det afgørende bevaringsarbejde, så derfor er det centralt, at det står først. Derfor anbefaler vi en ændring af rækkefølgen, så den bliver som følger:

§ 2. Gennem de indbyrdes forbundne opgaver; indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling skal museerne i et lokalt, nationalt og globalt perspektiv

- 1) sikre kultur- og naturarv for fremtidens anvendelse
- 2) aktualisere viden om kultur- og naturarv og gøre denne tilgængelig og vedkommende
- 3) udvikle anvendelse og betydning af kultur- og naturarv for borgere og samfund

Museumslederens kompetencer og kvalifikationer, § 14, stk. 1. nr. 6, 1. pkt.

I revisionen ønskes en ændring af kravene til museumslederen, således at der ikke længere stilles krav om en relevant museumsfaglig baggrund, men blot står at lederen skal have relevante kvalifikationer.

Denne formulering er så selvfølgelig, at den lige så godt kunne have været udeladt. Når der ikke er krav om bestyrelsessammensætningen og dens kvalifikationer, dvs. der heller ikke er krav om, at bestyrelsesmedlemmerne har viden og indsigt i museumsdrift, kan man ikke på nogen måde sikre, at bestyrelsen har forståelse for eller er enige om, hvad de relevante kompetencer er for det pågældende museum.

Ifølge ICOMs etiske regler, som sætter en række normer for professionel museumsarbejde, så skal museumsledere besidde kundskaber og kompetencer både inden for faglig viden og etisk standard (jf. §1.12):

§1.12: Udnævnelse af museumsledere

Museumslederen har en nøgleposition, og før udnævnelsen skal bestyrelsen være opmærksom på de kundskaber og kompetencer, der er nødvendige for effektivt at beklæde stillingen.

Kvalifikationskravene skal gælde både faglig viden og etisk standard.

Selv om der i Danmark er en stærk tendens væk fra fagprofessionel ledelse, så er der i museumsverdenen internationalt en tendens til professionalisering af netop den fagprofessionelle ledelse. På de store internationale museer sidder højt estimerede faglige personligheder, og det er i høj grad deres faglige viden, som giver dem ballast i deres stillinger. Der findes en lang række muligheder for at kvalificere fagprofessionelle ledere, og det er denne retning, som bør efterstræbes. Hvis danske museer skal stå stærkt internationalt, så er den fagprofessionelle ledelse og professionalisering af denne helt central.

I redegørelsen for ændringerne gøres opmærksom på, at der i *Udredning om fremtidens museumslandskab* anbefales, at lederen skal have relevante museumsfaglige og ledelsesmæssige kompetencer, og at Kulturministeriet støtter arbejdsgruppens anbefalinger. Det anses derfor for yderst uheldigt, at Kulturministeriet har valgt at reducere udredningsudvalgets forslag til det ovennævnte. Det er ikke i overensstemmelse med intentionen i ICOMs etiske regler, og vi vil derfor anbefale, at det ændres til det af udvalget foreslåede:

§ 14, stk. 1 nr. 6, 1. pkt) Museets leder skal have relevante museumsfaglige og ledelsesmæssige kompetencer.

Implementering af ICOMs etiske regler, ny § 14 stk. 1 nr. 6, 3. pkt.

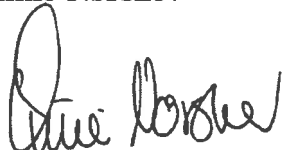
Dansk ICOM vil foreslå, at der i paragraf 14, hvor kravene til museerne for at modtage statsstøtte beskrives, indføres et punkt under nr. 6, som omhandler museets personale:

Museets ansatte skal følge de museumsetiske regler, som er udformet af ICOM (International Council of Museums).

ICOMs etiske regler har fokus på museumsansattes adfærd med det formål at professionalisere museernes personale og dermed sikre udforskning, bevaring og formidling af kultur- og naturarv. Det vil styrke de danske museer og deres internationale standard at sikre, at alle museernes medarbejdere kender og følger internationale standarder inden for deres felt. Derfor anbefaler vi, at § 14, stk. nr. 6 kommer til at lyde som følger:

§ 14, stk. 1, pkt. 6) Museets leder skal have relevante museumsfaglige og ledelsesmæssige kompetencer. Museet skal have faguddannet personale, der modsvarer museets hovedansvarsområde. Museets personale skal følge de museumsetiske regler, som er udformet af ICOM (International Council of Museums).

På vegne af Dansk ICOM
Vinnie Nørskov

**Referat af møde i Kulturstyrelsens Fællesråd,
torsdag d. 16. august 2012 i Kulturstyrelsen**

Kulturstyrelsen

H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 3373 3373
Telefax 3391 7741

post@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

Dagsorden:

1. Velkomst v. Poul Bache
2. Høring over forslag til lov om ændring af museumsloven
3. Orientering om Kulturstyrelsens forskningsseminar d. 4. sept.
4. Eventuelt

Deltagere fra Kulturstyrelsen:

Poul Bache (direktør)
Ole Winther (kontorchef)
Ulla Rønberg (konsulent), Sophie Bruun (konsulent, referent)

Deltagere fra Kulturstyrelsens faglige råd:

Tove Damholt, formand Det Faglige Råd for Naturhistorie
Ulla Schaltz, formand for Det faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie
Gertrud Oelsner, formand Det Kunsthistoriske faglige Råd
Lene Høst Madsen, formand Det Arkæologiske Faglige Råd

Afbud:

Per Kristian Madsen, direktør Nationalmuseet
Karsten Ohrt, direktør Statens Museum for Kunst
Morten Meldgaard, direktør Statens Naturhistoriske Museum

Ad 1.

Poul Bache bød kort velkommen.

Ad 2.

OW orienterede om, at museumsloven var sendt i høring, og at der var frist for høringssvar den 20. august. I den kommende tid efter modtagelsen af de indkomne høringssvar vil det lovtekniske arbejde fylde en del frem mod fremsættelsen af lovforslaget i begyndelsen af det kommende folketingsår. Bl.a. skal bekendtgørelserne skrives, så de er klar til ikrafttrædelse per 1. januar 2013. Der er 1. behandling af loven den 4. eller 5. oktober. 2. og 3. behandlingen er endnu ikke fastsat. Det kan være, at der kan blive brug for hjælp fra de faglige råd i processen.

TD oplyste, at ikke alle fire råd har haft mulighed for at samles i høringsperioden. TD forespurgte om de bemærkninger, der fremkommer på mødet kan indgå som et høringssvar.

PB godkendte, at bemærkningerne i dette referat fra fællesrådet kan indgå som hørings svar.

US spurgte om andre, der ikke er medtaget på høringslisten må komme med hørings svar. Det må de gerne, oplyste OW.

TD indledte med at fortælle, at debatindlægget fra kulturministeren i Politiken d. 16. august allerede havde opklaret nogle af de spørgsmål og kommentarer, som fællesrådet ville være kommet med.

TD fremlagde herefter på vegne af de fire rådsformænd følgende bemærkninger fra fællesrådet til høringen:

a. Beskrivelse af kommende rådsstruktur

Der savnes noget mere konkret vedr. den kommende rådsstruktur, da den ikke er beskrevet i lovbemærkningerne. Der er fundet en god løsning med den flerleddede struktur, men det er først efter at have læst indlægget i Politiken, at det fremgår, at det vil blive beskrevet i en selvstændig bekendtgørelse.

OW kommenterede hertil, at formuleringer altid kan ændres, man skal bare have for øje, at lovgivningen er i loven og ikke i bemærkningerne. Der var efterfølgende enighed om, at formuleringer i bekendtgørelsen ikke skal tegnes så skarpt op, at de bliver en spændetrøje).

De fire formænd anbefalede, at den rådsstruktur, der er opnået enighed om skrives ind i bemærkningerne.

b. Forslag til omformulering

Formuleringen i loven "ministeren kan nedsætte" ønsker fællesrådet opstrammet til "ministeren nedsætter"

c. Udpegning af det strategiske panel

US pointerede, at fællesrådet ønsker, at der skal være en bredde i det kommende strategiske panel, så der er fokus på at få en variation mellem geografi og typer af museer i højere grad end at se på kønsfordelingen.

Herefter fulgte en kort drøftelse vedr. udpegning af kommende medlemmer til det strategiske panel. PB oplyste, at der ved udpegningen ikke kun vil blive set på museerne, men også deres omgivelser.

Formændene for de faglige råd understregede væsentligheden af, at der sikres variation i panelet både hvad angår geografi, museumsstørrelse og museumskategori. US fremhævede, at der vil være kamp om pladserne i det strategiske panel, og derfor er den demokratiske tankegang i relation til indstillinger og udpegninger også vigtig. LHM oplyste, at der vil komme et separat hørings svar (der går på det strategiske og faglige niveau) fra det arkæologiske råd og nyere tids råd, da de bl.a. er bekymret for repræsentationen i det strategiske panel.

d. Forskning og overførsel af forskningsmidler

Det blev spurgt til, hvordan de midler, der skal overføres fra Kulturstyrelsens rådighedssum til Kulturministeriets Forskningsudvalg (KFU) vil indgå i KFU's nuværende 3 puljer.

PB oplyste, at midlerne i en overgangsperiode, vil blive øremærket museerne, da museerne på sigt skal kunne konkurrere med de andre kulturinstitutioner mhp. at opnå støtte fra KFU. OW oplyste, at det ud over overgangsperioden vil være muligt at søge til støtte til ph.d. projekter og opkvalificering til ph.d. niveau, som det allerede er muligt i dag.

GO tilføjede, at der er et stort ønske om øremærkning af de overførte midler til museerne. PB argumenterede for, at museerne ville producere gode ansøgninger, som ville opnå støtte og at midlerne derfor ikke behøvede øremærkning. TD støttede forventningen om at museerne ville producere gode ansøgninger og begrundede ønsket om øremærkningen i, at det beløb, der overføres fra Kulturstyrelsen er stort i forhold til den nuværende pulje, og at det vil medføre, at såfremt KFU fremover skulle ønske en ligelig fordeling af midlerne mellem de ansøgende institutionskategorier, vil det betyde et fald i forskningsmidler til museerne i forhold til det nuværende.

GO tilføjede endvidere, at i forhold til sammensætningen af KFU, bør det indføres i lovbemærkningerne, at den udvidelse af KFU, der skal finde sted, efter at loven er tiltrådt, skal suppleres med museumsfaglighed. De øvrige formænd bakkede op og præciserede, at KFU skal besidde de nødvendige kompetencer og den relevante ekspertise. TD indskærpede, at også naturhistorien skulle være repræsenteret.

OW sagde hertil, at der også vil være behov for at se på KFU bekendtgørelsen.

e. Opkvalificering af museumsmedarbejdere til ph.d niveau el. lign.

OW oplyste, at der vil ske en gradvis overflytning af midlerne til KFU, og at der i overgangsperioden, inden alle midlerne er overflyttet, vil blive arbejdet på, at få bedømt og opkvalificeret flest mulige videnskabelige medarbejdere på museerne.

GO spurgte til, hvad formuleringen "ph.d. eller tilsvarende" skal udlægges, og hvordan opkvalificeringen skal ske. OW oplyste, at der skal være mulighed for at forskerbedømme en ansøger til KFU-midler, uden, at de har en formel forskningskvalificerende titel, det er derfor, at der står ph.d. niveau eller lignende. OW oplyste endvidere, at Kulturstyrelsen i denne uge skal afholde et møde med Danske Universiteter for netop konkret at drøfte, hvordan forskerbedømmelserne kan ske. TD sagde, at det var vigtigt, at Kulturstyrelsen fik dette kommunikeret ud til museumsverden, da det vækker bekymring pt. LHM tilføjede, at det normalt er sådan, at man skal søge en stilling for at blive forskerbedømt. US spurgte til, hvad man vil gøre, hvis der er personer, der vurderes til at ligge på et højere niveau end ph.d. GO sagde, at det er vigtigt, at få taget hul på disse diskussioner og få afklaret, hvordan en forskerbedømmelse skal se ud og ikke mindst finde sted.

f. Ledelse

US oplyste, at fællesrådet gerne vil have det tydeliggjort, at museumslederen også skal have museumsfaglige egenskaber, ikke kun ledelsesmæssig erfaring. Som det står nu, kan det nemlig læses som om, at der sker et skift fra fokus på det museumsfaglige til det ledelsesmæssige. PB oplyste, at overvejelserne bag formuleringerne er blevet diskuteret grundigt i arbejdsgruppen og medgav, at formuleringen i bemærkningerne i sammenhængen kunne virke misvisende. Der var enighed om, at "relevante kompetencer" henviser til kombinationen af museumsfaglige og ledelsesmæssige kompetencer. De fire formænd anbefalede en sproglig præcisering af teksten i bemærkningerne samt, at det skrives ind i lovteksten. US oplyste, at det vil være udfordringer på de nye, større museer, når lederen skal favne over mange fagligheder.

g. Universitetsmuseernes rolle

TD anbefalede en øget dialog og en formalisering af samarbejdet med universitetsdrevne museer, særligt Statens Naturhistoriske Museum. TD henviste til museumsudredningen og de bemærkninger, som tidligere er fremsendt fra det naturhistoriske råd.

g. Ophævelse af §15 og §16 museer – nye tilskudsstruktur

US oplyste, at ophævelse af betegnelsen § 15 og § 16 museerne giver spørgsmål fra specialmuseerne. OW oplyste, at Kulturstyrelsen har modtaget høringsvar fra foreningen af Specialmuseer. PB tilføjede, at man fremover i højere grad vil operere med et spektrum af specialisering inden for museerne. TD sagde, at den nye model betyder, at en del af kommunernes incitament for at støtte museerne reduceres, da øgede kommunale tilskud ikke længere kan udløse øget statstilskud. US oplyste, at formuleringen i loven ift. tidligere amtstilskud mv. skaber lidt forvirring.

US spurgte desuden til, om det stadig vil være muligt at søge til efteruddannelse til såvel inspektører som øvrigt personale ved museerne for det er vigtigt. Hertil svarede PB, at det vil være vanskeligt at forestille sig, at dette ikke vil være tilfældet.

h. Rådenes roller fremover

OW oplyste, at alle bindinger fra tidligere puljer samles i det strategiske panel, og panelet laver efterfølgende en indstilling om fokusområder m.v. LHM sagde, at Kulturstyrelsen vel også kommer med nogle strategiske retningslinjer. PB oplyste, at de rådgivende råd er rådgivende, men at Kulturstyrelsen lytter til dem også i relation til strategisk udvikling m.v. OW oplyste, at de faglige råd afbeskikkes officielt, og at deres sidste hverv vil blive uddeling af rådighedssummen i november.

GO spurgte endvidere til, hvad de faglige råds roller vil være fremover. OW oplyste, at de fremover vil rådgive i f.eks. faglige sager, men der er brug for en klar formulering af opgaver og mandater i den fremtidige rådsstruktur. Dette vil blive beskrevet i bekendtgørelsen sammen med principperne for sammensætningen af panelet og de forskellige udvalg og arbejdsgrupper. US spurgte, om rådene skal ind over kvalitetsvurderingerne fremover, for der er

behov for, at de får nogle opgaver, der er lidt kød på. TD pointerede, at et fast råd kan noget andet end ad-hoc grupper, og at det er vigtigt for dialogen.

i. Peer-review af publikationer

GO oplyste, at hun ikke mente, at spørgsmålet om peer-reviewing af museumsfaglige publikationer var blevet løst, og at der kan være mange grunde til, at man ikke kan få publiceret i peer-reviewed tidsskrifter, herunder det økonomiske aspekt, men også at de danske museer gennemgående har fine erfaringer med at publicere i egne kataloger til glæde for såvel publikum som forskere.

Det blev afslutningsvis bemærket, at det har været u hensigtsmæssigt, at museumsloven har ligget samtidig med den arkæologiske udredning. Det har skabt forvirring.

Afsluttende oplyste OW, at rådene vil høre fra Kulturstyrelsen om en overgangsperiode. PB pointerede, at det evt. skal skrives ind, at den nye rådgivningsstruktur først træder i kraft senere i 2013, så der er tid til at få det formelle på plads inden da.

PB oplyste, at hørings svar bliver lagt ud på høringsportalen, og at Kulturstyrelsen sender link til alle rådsmedlemmerne.

Ad. 3

Der er pt. ca. 140 tilmeldte til forskningsseminaret den 4. september. Deltagerlisten vil blive offentligt tilgængelig. Rådet anbefalede, at der på mødet orienteres om, hvorledes opkvalificeringen af de museumsansatte til ph.d. niveau skal finde sted.

Høringssvar fra Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie og Det Arkæologiske Faglige Råd vedrørende den fremtidige rådsstruktur og overførsel af forskningsmidlet til Kulturministeriets forskningsudvalg

Den eksisterende rådsstruktur er lovbestemt i forbindelse med vedtagelsen af museumsloven og har sit udspring i oprettelsen af Kulturarvsstyrelsen. Rådene er demokratisk valgt af og med medlemmer fra landets museer, universiteter og hovedmuseer. Formålet har fra starten været fagspecifik rådgivning af Kulturarvsstyrelsen. En nedlæggelse af rådene vil kræve en lovændring.

Dette høringssvar formulerer Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie og Det Arkæologiske Faglige Råds holdning om museumsudredningens forslag til ny rådsstruktur samt overførsel af forskningsmidler fra Rådighedssummen til KFU og tager afsæt i udspillet fra kulturminister Uffe Elbæk på ODMs generalforsamling den 23. april 2012 og Fællesrådsmøde i Kulturstyrelsen den 16. august 2012.

Den nye rådsstruktur

Der opereres med råd på 3 niveauer:

- Et bredt sammensat panel, der bidrager til at identificere overordnede udfordringer, udviklingsmuligheder og tværsektorielle samarbejdspotentialer for museumsvæsenet. Panelet sammensættes af repræsentanter fra museerne, kommunerne samt andre relevante aktører. Panelet nedsættes for 4-årige perioder og har et overordnet strategisk sigte i forhold til museumsvæsnets samspil med kommuner og andre sektorer og kan anbefale særlige indsatsområder for det samlede museumsvæsen.
- Museumsudvalg, der rådgiver i forhold til fastlagte indsatsområder. Udvalgene kan desuden pege på behovet for nedsættelse af konkrete arbejdsgrupper. Udvalget sammensættes af repræsentanter fra museerne for 4-årige perioder. Der tænkes nedsat 3 udvalg: et kulturhistorisk, kunsthistorisk og naturhistorisk museumsudvalg
- Ad hoc-arbejdsgrupper, der nedsættes med henblik på at løse konkrete opgaver, som f.eks. kan udspringe af identificerede indsatsområder, nationale strategier eller udspringe af Kulturstyrelsens lovbestemte opgaver. Arbejdsgrupperne sammensættes af museumsfaglige eksperter i forhold til det konkrete opgavekommissorium i en åben dialog med museerne (Museumsudredningen endelig version 2011).

Sammenlægningen af Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie og Det Arkæologiske Faglige Råd i et kulturhistorisk museumsudvalg

Det to råd ligger i dag under forskellige kontorer i Kulturstyrelsen. Det drejer sig om Center for Kulturinstitutioner og driftsstøtte for Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistories vedkommende og under Center for Kulturarv og arkitektur for Det Arkæologiske Faglige Råds vedkommende. Indholdet i de to råds arbejde er meget forskelligt.

Det arkæologiske Faglige Råd arbejder specifikt med arkæologi, der bruges tid på forskning og formidlingsspørgsmål, men rådet har først og fremmest en udpræget praktisk rådgivningsfunktion i forhold til det arkæologiske arbejde under museumslovens kapitel 8 på landets museer. Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie repræsenterer både museer med og uden kapitel 8 arbejde. Det betyder, at fokus er bredere, da rådet også repræsenterer specialmuseer/paragraf 16 museer uden kapitel 8 arbejde.

Det betragtes som væsentligt, at der er fælles fodslag i forhold til kulturarvsarbejdet over såvel som under jorden i henhold til museumslovens kapitel 8. Men det anses ligeledes som meget væsentligt, at

den fagspecifikke rådgivning fortsat ydes fra to forskellige råd/udvalg, da de repræsenterer vidt forskellige fagligheder og arbejdsmetoder.

Derudover medfører en eventuel sammenlægning af de to råd en markant skævvridning i forhold til det antal museer de enkelte udvalg repræsenterer i forhold til de kunsthistorisk- og naturhistorisk museumsudvalg, hvor især sidstnævnte kun repræsenterer et meget lille antal museer.

Rådene håber på denne baggrund, at Kulturstyrelsen anerkender, at den faglige rådgivning også fremadrettet mest kompetent ydes fra to separate råd, og vi foreslår, at der derfor fortsat arbejdes både med et Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie og et Det Arkæologisk Faglige Råd, og at samkøringen af kapitel 8 arbejdet i stedet henføres til et fælles ad hoc udvalg.

Formændene for de faglige råd er medlemmer af det strategiske panel. Såfremt en enstreget rådsstruktur for kulturhistoriske museer bibeholdes, bør der som et minimum være en plads til både formand og næstformand for det kulturhistoriske råd i det strategiske panel. For at sikre en repræsentation af både arkæologi og nyere tids arbejde foreslår rådene, at formand og næstformand kommer fra hvert sit område.

Overførsel af forskningsmidler til Kulturministeriets Forskningsudvalg

Den 23. april 2012 fremførte Kulturminister Uffe Elbæk på ODMs generalforsamling, at forskningsmidlerne fra Kulturstyrelsens aktuelle puljer tænkes overført til Kulturministeriets Forskningsudvalg. Der laves en overgangsordning på 3 år, hvori det bl.a. vil være muligt at søge forskningsmidler til at opgradere det faste personale til ph.d.-niveau.

De kulturhistoriske råd foreslår af overgangsordningen gøres permanent, så tildelingen af forskningsmidler til museernes talentudvikling også fremadrettet sikres. Det er særdeles vigtigt, at der også fremadrettet vil kunne søges midler til at bringe museumsansatte op på ph.d.-niveau. Puljen kunne have karakter af at være en talentudviklingspulje for kommende ph.d. og post doc. forskere på museerne.

På vegne af de to råd

Lene Høst-Madsen
Det Arkæologiske Faglige Råd

Ulla Schaltz
Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie

Vedr.: Uopfordret høringsvar om Forslag til lov om ændring af museumsloven (Udvikling af museumsområdet m.v.) - j.nr. 2012-013327

Da Det Kunstfaglige Råd under Kulturstyrelsen har den opfattelse, at der er væsentlige forhold, som er fremkommet under det lovforberedende arbejde, men som ikke er inddraget i det færdige lovudkast eller bemærkningerne hertil, tillader Rådet sig at fremsende nedenstående uopfordrede høringsvar, der både angår kunstmuseale og almenmuseale problemstillinger. Det Kunstfaglige Råd finder det stærkt bekymrende, at,

- at lovrevisionen åbner for, at en museumsleder i fremtiden ikke nødvendigvis skal have museumsfaglige, men alene ledelsesmæssige kompetencer. Det vil betyde en svækkelse af museernes faglige profiler og, skønnes det, en svækkelse af museernes fremadrettede samarbejds muligheder med udlandet, hvor kravet til faglig ledelse fastholdes mhp. sikring af fagligheden.
- at lovforslaget, såfremt det vedtages, vil samle nuværende puljemidler i én strategisk pulje til understøttelse af nationale strategier. Satsningen på nationale strategier vil betyde, at homogenitet og centralisering afløser diversitet, originalitet og lokal forankring (og dermed smidighed) i museumslandskabet. Retrospektivt kan det konstateres, at tidligere statslige indsatsområder som fx renæssance og industrialisme kun i ringe grad har haft appel til de danske kunstmuseer.
- at lovrevisionen ønskes gennemført, inden der foreligger nogen form for afklaring på spørgsmålene omkring forskerbedømmelser af museernes faglige medarbejdere. Hvad kommer kravet om en ph.d. grad reelt til at betyde for museernes mulighed for at søge forskningsmidler, og er det realistisk, at de relevante, faglige medarbejdere kan opgraderes til ph.d. niveau inden for den fastsatte overgangsperiode? Det Kunstfaglige Råd finder det således problematisk, at der vedtages en lov, uden at der parallelt hermed er fundet en løsning på, hvorledes opkvalificeringen af de museumsfaglige medarbejdere kan finde sted. I værst tænkelige situation ville dette misforhold kunne medføre, at en række museer står uden reel mulighed for at søge statslige forskningsmidler, hvilket ellers historisk set har haft stor betydning for mange museer og bidraget væsentligt til at løfte den samlede museumsviden i Danmark. Det vil være Det Kunstfaglige Råds anbefaling, at mag.art. uddannelsen, der er den gamle universitære forskeruddannelse, sidestilles med ph.d.-graden.
- at lovrevisionen ikke udnyttes som en lejlighed til at sanere præmisserne for de aktuelle statstilskud: §§15 og 16, der i praksis blot bliver videreført, selvom det er en række oftest uigennemskuelige og tilfældige betingelser og præmisser, der ligger til grund herfor.
- at rådsstrukturen ikke er defineret nærmere i lovteksten, og at beslutningstagere og administratorer herigennem kan risikere at være ringere informeret end ønskeligt i forhold til udviklingen af det danske museumsvesen. Det Kunstfaglige Råd anbefaler, at strukturen beskrives, således som den beskrives af Kulturministeren i Politiken d. 16. august 2012.

Generelt finder rådet det beklageligt, at man i udformningen af lovforslaget, der får så store konsekvenser for museernes udvikling fremover, har ignoreret den eksplicite kritik ift. ovenstående punkter, som ikke alene er blevet artikulert af Det Kunstfaglige Råd, jf. vedlagte bilag, men også ved en række lejligheder er blevet fremsat af museerne på såvel

Kulturarvsstyrelsens museumsmøde den 27. april 2011 som på dialogmøderne i forbindelse med museumsudredningen.

På vegne af Det Kunstfaglige Råd

Gertrud Oelsner
Formand

Bilag: Skriftlig udtalelse af 23.6.2011 fra Det Kunstfaglige Råd til dav. Kulturarvsstyrelse vedr. museumsudredningen

UDTALELSE FRA DET KUNSTFAGLIGE RÅD VEDR. MUSEUMSUDREDNINGEN

I regi af Det kunstfaglige Råd har pågået en debat om museumsudredningen. En udredning, som vi konstaterer ikke adresserer de udfordringer og særlige forhold, der karakteriserer de danske kunstmuseer, men i stedet fokuserer på de kulturhistoriske museers forhold. På baggrund af vores drøftelser og denne indledende konstatering samler rådets kommentarer og anbefalinger til Kulturarvsstyrelsen sig i nedenstående punkter, der henholdsvis berører en række generelle, fællesmuseale problemstillinger og henholdsvis specifikke kunstmuseale problemstillinger:

GENERELLE MUSEALE PROBLEMSTILLINGER

Museumsmodel og faglighed:

Af de i udredningen fremlagte modeller ønsker Det kunstfaglige Råd endegyldigt at afvise Delingsmodellen. Udredningens vurdering af Delingsmodellen som "vanskeligt gennemførlig i nærmeste fremtid" kan skabe forventninger blandt politikere og andre om, at netop denne model peger ud i fremtiden. Delingsmodellen vil tydeligvis sortere de nuværende museer i et a- og et b-hold med en række statslige museer beliggende primært i København, mens landets øvrige museer vil udgøre et "provinsmuseumsvæsen"; en udvikling, som rådet på ingen måde kan støtte. Det er samtidig vigtigt for rådet at fastslå, at en styrkelse af hovedmuseerne ikke må betyde begrænsninger i de øvrige museers nuværende råderum og selvbestemmelse. Rådet vil gerne understrege, at det statslige bidrag udgør en begrænset andel af de statsanerkendte museers økonomi, og at mindre selvstyre kan betyde faldende økonomisk engagement fra de lokale tilskudsydere samt risiko for tab af lokal forankring i forhold til venneforeninger og andre borgernære aktiviteter.

Museumsudredningen har ikke fundet anledning til at genoverveje den nuværende opdeling i §15 og § 16 museer, hvor en række ofte uigennemskuelige betingelser og præmisser har udmøntet sig i den nu gældende opdeling. Det kunstfaglige Råd beklager, at udredningen har forbigået muligheden for at ændre på denne praksis.

Ved siden af disse bekymringer har Det kunstfaglige Råd fundet det opmuntrende at konstatere, at den endelige udredning til forskel fra midtvejsrapporten fortsat anbefaler, at museernes ledere skal have en museumsfaglig baggrund.

De nationale strategier:

Det er rådets overbevisning, at anbefalingen om udformningen af de nationale strategier ikke vil gavne det samlede museumsvesen. Rådet ligger således på linje med den negative modtagelse, som drøftelsen af de nationale strategier fik på mødet i Nyborg den 27. april. Udformningen af de nationale strategier hænger i museumsudredningens anbefalinger sammen med en ny

bevillingsstruktur, hvor de nuværende summer og puljer samles i én pulje til strategisk udvikling af museumsområdet. Dermed skal midlerne ikke længere fordeles af de faglige råd, som museerne selv på demokratisk vis har valgt. Den foreslåede bevillingsstruktur indeholder derfor en risiko for indbygget statsstyring, fordi inddragelsen af et demokratisk valgt organ reduceres til en mulighed for styrelsen, men længere ikke et krav. En implementering af de nationale strategier markerer ydermere en tendens, hvor homogenisering og centralisering afløser diversitet og smidighed i museumslandskabet. I sin yderste konsekvens vil det enkelte museum miste initiativet til nyskabelse, og udviklingen vil således ikke længere komme fra decentralt hold. For Det kunstfaglige Råd at se har anbefalingen af de nationale strategier derfor et forkert udgangspunkt, idet den hverken tager højde for museumslandskabets markante og store forskelligheder eller styrker museernes individuelle profiler eller ejerskabet til deres egen faglighed. Når dette er sagt, bør kommunernes rolle også indtænkes i forhold til de nationale strategier. Kommunerne er i hovedparten af de danske museers tilfælde også hovedtilskudsgiverne til museerne, og forestillingen om, at museumsudviklingen skal dikteres fra centralt hold, strider imod kommunernes krav om indflydelse på de museer, som de er så væsentlig en del af det økonomiske grundlag for. Dertil kommer yderligere, at udviklingen og dagsordenen i de enkelte kommuner med den påtænkte centraliseringsmodel kan være i modstrid med hinanden.

Skulle Kulturarvsstyrelsen vælge at implementere de nationale strategier på trods af rådets og museernes anbefalinger, er det rådets overbevisning, at deres mulighed for succes er afhængig af, at der sikres et demokratisk ejerskab til de råd og paneler, der skal udforme strategierne. Dette kunne oplagt ske gennem inddragelse af de allerede etablerede faglige råd. Det er samtidig Det kunstfaglige Råds overbevisning, at en evt. ny rådsstruktur bør iagttage, at et mangfoldigt og facetteret museumsliv bedst understøttes af projekter, der er groet ud af de forskellige museers identitet og samlingskarakteristika. Sådanne projekter bør derfor kunne fremmes af de nye strategiske puljer. Det er Det kunstfaglige Råds overbevisning, at kulturarvsstyrelsen ville kunne sikre mangfoldigheden gennem øget inddragelse af De faglige råd, der med deres diversitet i sammensætningen ikke alene ville kunne bidrage til at sikre det brede museumslandskabs opbakning til strategierne, men også ville kunne spille en konstruktiv rolle i udformningen deraf. Dermed ville styrelsen også kunne imødegå den bekymring for centraliseringstendenser, som det danske museumslandskab har udtrykt gennem hele udredningsprocessen.

Bæredygtighed:

Det kunstfaglige Råd finder udredningens visioner for, at vi fremadrettet skal arbejde for et bæredygtigt museumsvæsen af væsentlig betydning. Imidlertid er specifikationen af denne bæredygtighed i udredningen begrænset til meget overordnede vendinger omkring koncentration af fagligt personale på de enkelte museer, samarbejde og en solid økonomi, der gør museet og dets virke modstandsdygtigt over for økonomiske fluktuationer. Volumen i alle henseender er ikke nødvendigvis det eneste, endsige væsentligste parameter at måle kvalitet i forhold til. Det danske museumsliv rummer mange eksempler på, at også mindre museer formår at løfte betydelige og nationalt/internationalt vigtige opgaver. Så vidt det er Det kunstfaglige Råd bekendt findes der pt. ingen dokumentation for, at de store museer nødvendigvis er bedre til at varetage originale og nyskabende forskningsprojekter.

Forskning og forslag om overflytning af forskningsmidler til KFU:

Det kunstfaglige Råd nærer bekymring for de aktuelle planer om at overflytte rådighedssummen til KFU. På baggrund af rådets drøftelse med formanden for KFU, Anne Marie Mai, er det blevet tydeligt, at midlerne fra rådighedssummen UDELUKKENDE kan øremærkes til museal forskning i en overgangsordning, i en begrænset periode. Ved udløbet af en overgangsordning vil midlerne med andre ord være i spil for alle de forskellige fagområder, der har adgang til at søge puljen. Med andre ord vil museumsøremærket økonomi gradvis blive drænet og i stedet blive til almen kulturøkonomi, hvilket antageligt ikke er til gavn for museernes udvikling anskuet i et større perspektiv. Det kunstfaglige Råd forudser derfor, at der fremover ville kunne støttes færre museale forskningsprojekter, hvilket ikke er til gavn for det samlede danske museumsvesen og ganske enkelt også strider mod udredningens egne anbefalinger. Det kunstfaglige Råd har ligeledes fokus på den problemstilling, at en række museer for indeværende allerede har adgang til at søge puljerne, men med overflytningen af rådighedssummen bekymrer rådet sig for, at der samlet set bliver færre forskningsmidler til museumsverdenen, da det næppe kan tænkes, at disse museer både kan søge de eksisterende midler samt de overflyttede. Det kunstfaglige Råd vurderer på denne baggrund, at de samlede museale forskningsmidler fremadrettet vil blive reduceret, hvilket på ingen måde vil virke udviklende eller fremmende for det danske museumsliv, der set i lyset af udredningsteksten netop ikke skal forvente flere statslige kulturkroner til sektoren. Tværtimod bør det bemærkes, at selv mindre tilskud fra rådighedssummen har haft en uvurderlig effekt som løftestang for den videre fundraising, og dermed har de statslige penge haft en klar tendens til netop at øge museernes tilskudsgrundlag.

Rådet vil yderligere påpege, at der synes at eksistere nogle uafklarede forhold omkring anerkendelse af forskning publiceret andre steder end i de på autoritetslisterne godkendte forlag og tidsskrifter. På den ene side hører vi, at det almene forskningsbegreb og projektets kvalitative parametre er de afgørende tilskudsforudsætninger, mens det er mindre afgørende om eksempelvis museerne selv står som udgivere; og på den anden side var det tydeligt, at drøftelserne i regi af Fællesrådet afspejlede, at denne forståelse af kvaliteten i forskningsprojekterne ikke nødvendigvis ville kunne opretholdes, hvis publikationsmediet ikke er godkendt.

Samarbejde med allerede eksisterende og på autoritetslisten optagne forlag har oplagt nogle indbyggede fordele, eksempelvis at museernes forskningsvirksomhed naturligt bliver bedømt i forhold til en peer review-instans. Imidlertid skal denne fordel måles imod, at en lang række museer allerede gennem den redaktionelle proces har indbygget en fagfællebedømmelse i sin udgivelsesvirksomhed. Det kunne derfor være til overvejelse, hvorledes denne evt. kunne udbygges og dermed ækvivalere en anerkendt peer review-instans. Ligeledes skal fremhæves, at flere museer allerede samarbejder med eksterne forlag; men det er et samarbejde, der ikke udelukkende tilfører faglig og eksternt ekspertise til publikationerne; det påfører også museerne en ikke ubetydelig merudgift, idet museerne ikke alene skal mønstre økonomi og udgivelsesværdige projekter – de skal selvsagt også betale for forlagenes arbejde. Hertil kan føjes, at museerne ikke, som det ellers gælder for mange museer, kan afløfte moms, når der er tale om bogproduktioner i eksternt regi. Det bør også tilføjes, at implementeringen af denne publiceringsmodus, der hidrører fra universitetsområdet, indebærer risiko for, at museerne kommer på mellemhånd med museumslovens krav om, at museerne skal stille forskningens resultater til rådighed for

offentligheden. Ikke alle museale publikationer vil have forlagsinteresse, så hvis kravet til fremtidig anerkendt forskning alene går gennem eksterne forlag, må det også forventes, at de publicerede bøger/artikler alene vil henvende sig til en mindre gruppe – salgbare/forventet populære – fagemner til skade for danske borgeres og andres adgang til også endnu ukendte dele af den danske kulturarv. I værste fald vil den fulde realisering af denne publiceringsmodus blive selvregulerende i forhold til forskningen, således at ingen fremover vil bedrive banebrydende forskning, som der ikke er forhåndsforlagsinteresse for.

Skulle Kulturarvsstyrelsen på trods af rådets bekymringer vælge at gennemføre overflytningen af forskningsmidlerne til KFU, finder rådet det afgørende, at KFUs sammensætning ændres, så der indtræder minimum en repræsentant for hvert af fagområderne (kunst, arkæologi, nyere tid og naturhistorie) for de ikke-statslige museer i udvalget, og at der samtidig findes løsninger på problematikkerne omkring både publikationer, peer reviewing og forskerbedømmelser – løsninger, der tager udgangspunkt i museernes specifikke forhold og praksis. Som det ser ud nu vil kravet om en Ph.d. grad for at kunne forske for KFU-midlerne komme til at betyde en svækkelse af museumsforskningen. I dag sidder der en lang række kvalificerede personer på museerne, som "alene" besidder den gamle forskningsgrad: magisterkonferensen. Det kunstfaglige Råd vil derfor anbefale styrelsen snarest muligt at realiserer en seniorforskerbedømmelse af det faglige personale og dermed giver adgang til at ansøge om midlerne i KFU. Det kunstfaglige Råd er bekendt med, at alle revisioner og restruktureringer, som måtte blive resultatet af museumsudredningen, skal foretages inden for de eksisterende økonomiske rammer. Til dette må rådet imidlertid påpege det problematiske i, at kravene til museerne skærpes uden, at det følges op af et øget statsligt kulturengagement endsiige har ambitioner om at arbejde for at tilføre museumsområdet midler fra andre ressortområdet, evt. fra turistfremmemidler i lyset af museernes store betydning for oplevelsesøkonomien – ikke mindst i det decentrale Danmark.

SPECIFIKKE KUNSTFAGLIGE PROBLEMSTILLINGER

Rådsstruktur og de nationale strategier:

Det kunstfaglige Råd ser med bekymring på den centralistiske risiko i udredningens anbefalinger til den nye rådsstruktur. Det er bekymrende, at museernes demokratiske mandat står til at skulle afløses af en rådsstruktur, hvor styrelsen egenhændigt håndplukker de museer, der ønskes hørt i forskellige sammenhænge. Hermed forsvinder museernes mulighed for bred, demokratisk indflydelse – og nok så vigtigt, også styrelsens mulighed for den bredest forankrede indsigt i de enkelte fagområder, hvilket rådet på ingen måde kan anbefale. Rådet er enig i, at særlig ekspertise kan være påkrævet i en række sammenhænge, og foreslår derfor at Det kunstfaglige Råds viden og netværk udnyttes, når der skal indhentes eksperter i eventuelle ad hoc grupper, som rådet også med fordel kunne være repræsenteret i. Alternativt kunne rådet antagelig også løse en række af de opgaver, der tiltænkes ad hoc grupperne, idet rådet også kan supplere sig med ekstern ekspertise, hvor det måtte være nødvendigt.

Det kunstfaglige Råd bekymrer sig ligeledes for, hvilken betydning de nationale strategier får for det kunstmuseale område. Retrospektivt anskuet kan det konstateres, at de statslige indsatsområder, der allerede har været afholdt, alle har haft en kulturhistorisk drejning med emner som bl.a. renæssance og industrialisme med efterfølgende stærkt beskeden appel til kunstmuseerne. Kunstmuseerne har dermed ikke haft gavn af og kunnet bidrage til de nationale indsatsområder, hvilket synes at understrege styrelsens behov for faglig rådgivning.

Det skal endvidere påtales, at der blandt kunstmuseerne er tradition for udbredt arbejdsdeling – fx i forhold til indsamling og forskning, hvor der i forhold til sidstnævnte er en udbredt tradition for fleksible videnskylnger, der har resulteret i en række samarbejdsprojekter både af temporær, men også af mere tilbagevendende karakter. Hverken indsamling eller forskning bør på noget tidspunkt underlægges en national strategi endelige blive til en landsdækkende opgave, der samles på et mindre antal museer. Foruden de faglige problemer ville det betyde et samlet fald i fondsbevillinger og således svække det samlede museumsvesen.

Fastholdelse og styrkelse af de faglige råd:

Det er det kunstfaglige Råds overbevisning, at Kulturarvsstyrelsen fremadrettet ville kunne have stor gavn af de faglige råd. De faglige råd kan bidrage med faglig rådgivning, specifikt møntet på det kunstmuseale område inden for museumslovens fem søjler. Den nuværende valgprocedure til rådet sikrer, at en lang række problemstillinger ville kunne adresseres af det kunstfaglige Råd, hvis repræsentanter favner bredden og mangfoldigheden blandt kunstmuseerne. Kulturarvsstyrelsen vil ikke alene fremadrettet have brug for Det kunstfaglige Råd i forbindelse med indstillinger til erhvervessummen, hastesummen, statsanerkendelser og ad hoc høringer; rådet stiller også gerne sin ekspertise til rådighed i forhold til fordeling af midlerne i de eksisterende puljer, fx ved at konsolidere udviklingspuljen og dermed projekter af landsdækkende betydning. I det hele taget vil rådet gerne i højere grad sparre med Kulturarvsstyrelsen omkring evt. fremtidige strategier og udredninger forud for deres tilblivelse for at sikre forankring i de udførende museumsinstitutioner. Skulle Styrelsen på trods af de omtalte indsigelser vælge at udmønte og implementere nationale strategier, er rådet overbevist om, at det også ville kunne spille en konstruktiv rolle ved udformningen af disse strategier. Det er Det kunstfaglige Råds overbevisning, at rådene fortsat vil kunne bidrage positivt til og spille en væsentlig rolle inden for en evt. ny rådgivningsstruktur, idet rådene netop ville kunne bidrage med formulering og kvalificering af de nye nationale strategier. Herigennem sikres der en fremtidig forankring og et ejerskab til de strategier og den rådsstruktur, som der gennem hele den forudgående udredningsproces har været stor efterspørgsel efter blandt museerne. Det brede museumslandskab har gentagne gange efterspurgt en stemme i en evt. ny struktur, herunder ikke mindst en sikring af et demokratisk mandat i en evt. ny rådsstruktur. Inddragelse, fastholdelse og styrkelse af de faglige råd og dets mandat vil ikke alene underbygge et bredt musealt ejerskab til de nationale strategier, men også til de puljer, der fortsat forventes at være aktuelle efter en evt. ændring af både tilskuds- og organisationsstruktur samt arbejdet ift. statsanerkendelser mm.

Med venlig hilsen

Gertrud Oelsner

Formand

Claus Hagedorn Olsen

Næstformand

Lene Bøgh Rønberg

Rådsmedlem

Christiane M. Finsen

Rådsmedlem

Thomas Lederballe

Rådsmedlem

Rune Gade

Rådsmedlem

Kulturminister Uffe Elbæk,
Nybrogade 2,
1203 København K.

Rønne d. 13. august 2012

Kære Uffe,

Da vi mødtes på Folkemødet i juni forsikrede du os om, at der i museumslovsrevisionen også ville blive taget højde for nogle af de problemer de mindre museer har luftet flere gange. Som du vist udtrykte det – "Det her er ikke så farligt som I tror" – men efter en gennemlæsning af lovforslaget, og især bemærkningerne til loven, føler vi alligevel at det kan blive meget farligt og i sidste ende trække grundlaget for museernes virke væk. Og som det ligger nu, vil i allerhøjeste grad påvirke det stærke lokale engagement som det udtrykkes gennem Museumsforeningens store opbakning og gennem den kommunale finansiering.

Vi håber derfor du vil overveje nedenstående, og prøve også at tage højde for den særlige situation en række museer, der geografisk ikke "passer" ind i stordriftsformen eller har mulighed for på samme måde som større museer med et universitært bagland har for at leve op til nye standarder, der oven i købet for en stor dels vedkommende åbenbart først skal defineres senere af Kulturstyrelsen.

Vi vil nedenstående gerne påpege en række u hensigtsmæssigheder:

I bemærkningerne til loven tilslutter kulturministeriet sig arbejdsgruppens forslag til en fælles vision: "Et professionelt museumsvesen, der er fagligt og ressourcemæssigt bæredygtigt..". Få vil vist vove at erklære sig uenig i en sådan målsætning, men det ses som et stort problem, at disse parametre ikke på nogen måde er definerede og at en udmøntning af dette overlades til rent administrative afgørelser.

Vores ønske er derfor at begreber som faglig og ressourcemæssig bæredygtighed defineres mere præcist, f.eks. med afsæt i de af Kulturstyrelsens allerede gennemførte kvalitetsvurderinger.

Vi noterer med stor glæde, at man ønsker at bevare museerne som forskningsinstitutioner jfr. Lovforslagets § 2, men må samtidig påpege, at såfremt, som det er angivet i bemærkninger til loven 3.4.3.3, alle forskningsmidler overføres til Kulturministeriets Forskningsudvalg og at denne overflytning dels skal anvendes til en opkvalificering af forskningskompetencerne med henblik på opnåelse af ph.d.- grad som betingelse for fremtidige tildelinger af forskningsmidler, vil dette implicit medføre en diskvalificering af en lang række af landets mindre museer, idet det allerede nu har vist sig særdeles vanskeligt både at rekruttere og finansiere og fastholde ph.d.-studerende udenfor hovedmuseerne og universitetsbyerne.

Vores ønske er derfor, at der stadig bevares forskningsmidler i Kulturstyrelsens regi og at man fra styrelsen anerkender, at magistergraden (som er den forskningsuddannelse hovedparten af de danske museumsansatte har og som gennem årtier har leveret forskning på højt plan) på lige fod med ph.d-graden.

Med ensartede krav til museerne må der samtidig skabes ensartede økonomiske vilkår, eller må man skabe et system indenfor kvalitetsvurderingerne der tager højde for disse uensartede vilkår.

I forhold til bemærkningernes 3.4.3.2 om tilskud til udvikling af museumsområdet, ser vi det problematisk, at de eksisterende puljer samles under et og at det herefter overlades til en ren administrativ beslutning, hvorledes disse midler skal allokere. Der er næppe tvivl om, at midlerne med deres nuværende decentrale fordeling, har betydet væsentligt flere og interessante nye tiltag på museumsområdet end de fra Kulturstyrelsen iværksatte centrale initiativer som folkeliggørelse af kulturarven eller 1001 historier. F.eks. har den særlige pulje til erhvervelser betydet, at en lang række kunstværker og museumsgenstande har kunnet sikres for offentligheden.

Vi skal derfor foreslå, at man stadig opretholder de specifikke puljer og forhindrer at de udhules af administrative tiltag.

Det handler dog ikke kun om puljerne og mulighederne for mindre museer for at få forskningsmidler, men i lige så høj grad om at de nye standarder også kommer til at gælde i kvalitetsvurderingerne. Vi vil derfor opfordre til at det specificeres at kvalitetsvurderingerne tager udgangspunkt i de enkelte museers ansvarsområder, deres størrelse og ressourcemæssige formåen.

I forhold til lovforslagets forsøg på forenkling af de hidtidige § 16 tilskud, herunder de særlige driftstilskud til konserveringscentre og til museer, der indtil d. 31. dec. 2006 var amtskommunalt finansierede, skal vi tillade os at gøre opmærksom på en særlig bornholmsk problemstilling. Som bekendt gik Bornholm forrest og ændrede kommune- og amtsstruktur et år før det øvrige Danmark. Da dette skete var øens to statsanerkendte museer, Bornholms Museum og Bornholms Kunstmuseum begge primært amtsligt finansieret. I forbindelse med kommunesammenlægningen overtog den nye Bornholms regionskommune den fulde finansiering fra de tidligere kommuner og fra amtet, mens den et år senere blev overtaget af staten i det øvrige Danmark. I dag modtager museerne så kun grundbeløbet og kun svarende til en kommune, ligesom amtstilskuddet afholdes af regionskommunen – i modsætning til resten af landet hvor der modtages tilskud svarende til det antal kommuner der bidrog og hvor amtets andel afholdes af staten. Samtidig blev mulighederne for samdrift mellem flere kommuner umuliggjort, hvilket har betydet, at de bornholmske museer økonomisk set har haltet bagud i forhold til udviklingen i det øvrige Danmark.

Det arkæologiske felt

Den nye museumslov, skal ses i sammenhæng med de nye standarder der i fremtiden skal opfyldes for at kunne fastholde arkæologisk ansvar på museerne. Vi må fra Bornholms side udtrykke vores alle stærkeste bekymring for den samlede effekt museumslov og de nye arkæologiske standarder vil have på museumsområdet.

De nye arkæologiske standarder tvinger museer til at skabe økonomisk set isolerede arkæologiske enheder med høje krav til forskningsindsats osv. For at opfylde disse krav må det for mindre museers vedkommende ske i samarbejde med andre museer. Kravet er i dag formuleret sådan, at det skal ske i en juridisk forpligtende enhed med basis i en institution. Dette er meget svært at realisere for Bornholms vedkommende, idet afstandene til nærmeste danske museum er så store at det vil fordyre det arkæologiske arbejde, og dermed fordyre bygherrerens arkæologiske forpligtigelser.

I forvejen er det arkæologiske arbejde væsentlig dyrere her med store udgifter til Danefæ-området, diæter, rejser, ophold mv. og museet har store vanskeligheder med at opfylde kravene, idet området allerede i dag er så ressourcekrævende at andre faglige områder ligger underdrejet.

Kravene fører museet ind i en "catch 22", idet oprettelsen af en juridisk enhed baseret på et fx sjællandsk museum, med et snuptag vil fjerne en væsentlig faglig og forskningsmæssig ressource. Derved vil museet ikke kunne leve op til de forskningsmæssige standarder, hverken på det arkæologiske område der ikke længere er et ansvarsområde, men opsuger ressourcer – ressourcer som så heller ikke kan bruges til at opdyrke nye faglige spidskompetencer indenfor den nyere Bornholmske Historie.

Faglig set vil en overføring af arkæologisk ansvar betyde mindre bornholmsk arkæologi, mindre forskning i samme, idet vi i dag bruger mange ressourcer på at understøtte Nationalmuseets, universiteternes og udenlandske institutioners forskning. En overflytning af det arkæologiske ansvar vil naturligt også betyde, at Bornholms Regionskommune vil frasige sig det økonomiske ansvar, hvorved en del af grundlaget for Bornholms Museum vil falde bort. Endelig vil bygherrer – stik imod hensigterne med de nye standarder – skulle betale mere for arkæologi delvist udført af udefra kommende, løstansatte arkæologer, højere administrationsudgifter og rejseomkostninger i den arkæologiske afdeling.

Fra Kunstmuseernes side undrer det, at kunstmuseernes særlige rolle som bærer og formidler af den æstetiske dimension er helt udeladt og at man konsekvent i lovforslagets § 1 og § 2 kun omtaler kultur- og naturarv.

Summa summarum

De to statsanerkendte museer på Bornholm mener, at den nye museumslov, i samspil med de administrativt bestemte øgede krav til forskningen og de arkæologiske enheder mv. effektivt og totalt vil forandre vilkårene for museerne på øen. I sidste ende vil museumsloven altså måske nok på landsplan skabe et par ekstra museale ph.d.'ere, vil bringe et par håndfulde ekstra større forskningspublikationer til verden med udgangspunkt i landets største institutioner, men vil omvendt betyde færre af de mindre forskningsbaserede arbejder og dokumentationsprojekter – og det vil forskubbe en delikat balance mellem museernes arbejdsområder, skade den museale formidling og derved skade den "oplevede" nytteværdi i lokalsamfundet. Hvilket igen vil gøre det sværere at opretholde de to statsanerkendte museer på øen.

Vi vil derfor foreslå, at man i lighed med den eksisterende lovgivning, indarbejder en særlig § for institutionerne i de mindre og små øsamfund, herunder Bornholm, der dels kompenserer for det betydelige efterslæb kommunen har haft gennem overtagelse af den fulde finansiering, dels i den fremadrettede tilskudspolitik tager hensyn til den økonomiske formåen i de mindre samfund.

Med venlig hilsen

Jacob Bjerring Hansen
Museumsdirektør
Bornholms Museum

WinniGrosbøll
Borgmester
Bornholms regionskommune

Lars Kærulf Møller
Museumsdirektør
Bornholms Kunstmuseum

Helene Nordborg Kiær

Fra: Just Flemming. FJU [fju@sydvestjyskemuseer.dk]

Sendt: 16. august 2012 16:42

Til: Museumslov

Emne: j.nr. 2012-013327

På Sydvestjyske Museer har vi i bestyrelsen drøftet høringsforslaget til lov om ændring af museumsloven.

Ligesom vi fandt retningen i museumsudredningen rigtig, kan vi også tilslutte os hovedlinjen i ændringsforslagene og de tilhørende bemærkninger:

- Vi bifalder, at lovens formål bredes ud, så museernes samfundsmæssige rolle understreges, ligesom museernes rolle som vidensinstitutioner og læringsmiljøer understreges.
- Det følger heraf, at vi også kan tilslutte os de øgede krav på forskningsområdet. Museerne har en vigtig rolle i fortsat at foretage registreringer og undersøgelser og populærvidenskabelig formidling, men må også i stigende grad indgå i den nationale og internationale vidensudveksling i form af fagfællebedømte artikler i gode nationale og internationale tidsskrifter.
- Sydvestjyske Museer bifalder i høj grad, at der sker en forenkling i indberetningsforpligtelsen, således at det væsentligste styringsinstrument bliver kvalitetsvurderinger.
- Med hensyn til rådgivningsstrukturen er lovforslaget og dets bemærkninger ikke konkrete, da der henvises til senere udmøntning i bekendtgørelsesform. Vi skal i den forbindelse stærkt opfordre til, at rådgivningen og et kommende strategisk organ fastholder en repræsentation på det kulturhistoriske område fra både nyere tids området og fra arkæologi. Disse to områder repræsenterer en stor del af den samlede museumsaktivitet i Danmark, og vi finder, at det vil være urimeligt, at det store kulturhistoriske område skal nøjes med samme repræsentation som de få naturhistoriske museer – dette så meget mere som der lægges op til en stærkere adskillelse mellem den arkæologiske virksomhed og den øvrige indsats på det kulturhistoriske område.

Med venlig hilsen

Flemming Just
Museumsdirektør, dr.phil.

Tlf. dir. 7616 3931

Mobilnr. 2935 8512

Adresse: Tangevej 6, 6760 Ribe

fju@sydvestjyskemuseer.dk

www.sydvestjyskemuseer.dk

Museet for Varde By og Omegn

17. august 2012

Til Kulturministeriet

Administration
Lundvej 4
DK-6800 Varde
Tlf.: (+45) 75 22 08 77
Fax: (+45) 75 22 07 16
vam@vardemuseum.dk
www.vardemuseum.dk

Bemærkning Forslag til Lov om ændring af Museumsloven (Lov nr. 1517 og 1531)

Vi har på Ringkøbing-Skjern Museum og Museet for Varde By og Omegn drøftet det fremlagte forslag til ændring af Museumsloven, og har følgende to bemærkninger:

Til 3.4.3.4: Tilskud til drift af konserveringscentre.

Vi ser med bekymring på det opbrud i strukturen omkring konserveringscentrene i Danmark, der kan føre til en kraftig forringelse af museernes mulighed for at få løst konserveringsopgaver. De eksisterende Konserveringscentre er groet ud af lokale og ikke mindst amtslige initiativer, og har gennem en årrække sikret et højt fagligt niveau på konserveringsområdet. Den struktur og denne opgavevaretagelse risikerer at blive ødelagt ved den foreslåede ændring, hvor de enkelte centres tilskud bliver meget usikre.

Til kapitel 8: Sikring af kultur- og naturarven i forbindelse med den fysiske planlægning...

Når nu Kulturstyrelsen er i færd med at ændre fordelingen af de arkæologiske ansvarsområder og ønsker større samarbejde og større enheder, så undrer det os, at loven ikke åbner mulighed for andre modeller, end at ethvert ansvarsområde skal varetages af et og kun et museum. Vi har tidligere foreslået, at:

- *To eller flere museer gives mulighed for at etablere et interessentskab (I/S), der får ansvaret for den samlede arkæologiske virksomhed i de pågældende museers ansvarsområder. Forudsætningen er, at interessenter i et sådant I/S skal være statsanerkendte museer med arkæologisk ansvar.*

Og dette forslag er blevet afvist af Kulturstyrelsen med den begrundelse, at et sådan løsning ville kræve en lovændring.

Da loven nu netop er under revision, samtidig med at fordelingen af det arkæologiske ansvar er under nyfordeling, foreslår vi, at der i loven åbnes mulighed for ændrede strukturer i det mindste i en forsøgsperiode på f.eks fem år.

Fordele:

I/S modellen giver kun én adresse, der entydigt oppebærer ansvaret for den samlede arkæologiske virksomhed, men hvor der samtidig sker et medansvar for interessentskabets opgavevaretagelse fra de museer, der indgår. Modellen giver altså på én gang mulighed for at imødekomme Kulturstyrelsens ønske om færre, større arkæologiske enheder og museernes ønske om en decentral struktur, med en fastholdelse af de arkæologiske kompetencer i tæt kontakt med de øvrige museumsopgaver.

Modellen er samtidig fleksibel og kan tilpasses mange forskellige forhold: To, tre eller flere museer vil kunne indgå i et sådant I/S med den vægt, de nu kan tilkomme og de kan blive enige om. Strukturen vil kunne ændres efter behov, og den eksisterende registrerings- og magasinerings praksis vil kunne fortsætte uafhængigt af etableringen af et I/S. Samtidig med at sammenlægningen af de arkæologiske ressourcer i et I/S allerede fra begyndelsen vil give alle de fordele stordriften kan medføre – uden fusionens bivirkninger.

Vi ser et I/S som en fremtidssikring af museernes samarbejde, under hvilken flere samarbejdsområder med tiden kan formaliseres som f.eks. tilsyn med fredede fortidsminder og varetagelsen af ansvaret for nyere tids kulturhistorie. Vi finder samtidig, at I/S modellen vil være den mest egnede og fleksible for andre nye samarbejdsflader, der måtte opstå behov for i årene fremover. Vi ser modellen som egnet til at sikre en god sammenhæng i kulturarvsvaretagelsen, og som en organisationsmodel, som ikke mindst vil være rettet mod og velegnet for de statsanerkendte museer, som i forvejen varetager arkæologiske opgaver indenfor store geografiske områder.

Vi ser endelig I/S-modellen som en nyttig organisationsmodel, som i løbet af nogle år i mange tilfælde formodentlig vil resultere i egentlige sammenlægninger af de deltagende og selvstændige museer, når først samarbejdsfladerne og de faglige gevinster for de deltagende museer bliver tydelige for alle parter.

Med venlig hilsen

Lisbet Rosendahl
Kulturudvalgsformand, Varde Kommune

Kristian Ahle
Kulturudvalgsformand, Ringkøbing-Skjern Kommune

Hans-Ole Jessen
Formand for Ringkøbing-Skjern Museum

Niels Christiansen
Formand for Museet for Varde By og Omegn

Kim Clausen
Museumsdirektør, Ringkøbing-Skjern Museum

Claus Kjeld Jensen
Museumsdirektør, Museet for Varde By og Omegn

Lemvig d. 18. august 2012

Udtalelse fra Lemvig Museum

Til Kulturstyrelsen.

Lemvig Museums bestyrelse fremsender hermed bemærkninger til forslag til ny museumslov, fremgangsmåden og høringsfristen.

Vor museumsleder og repræsentanter fra bestyrelse har fulgt udredningsarbejdet både på de indkaldte møder, i referater, og ved drøftelser efterfølgende på bestyrelsesmøder. Der har været ofret mange penge og megen tid på udredningsarbejdet. Vi sidder med en følelse af, at udredningsarbejdet har været topstyret. For ofte er vi taget hjem med følelsen af en skjult dagsorden. Eller at nogen gik efter et allerede fastlagt resultat. Med de ambitiøse satsninger som Kulturarvstyrelsen lagde ud med, havde vi ventet flere nuancer/flere valgmuligheder i resultatet. Vi havde ventet og håbet at noget af kulturarven kunne være et mangeartet museumslandskab over grænser, et museumslandskab af forskellighed.

Vi havde også ventet, at en høringsperiode ikke lå hen over den danske sommerferie.

Lemvig Museum er et mindre museum, som vil blive ramt af grænsen på de 2 millioner kr. i kommunale tilskud. Vi har hen over udredningsperioden set, at en økonomigrænse var i fokus. Men i det samarbejde vi har med den stedlige kommune, er der her ikke tale om "et tag selv bord". Og at finde egnede samarbejdspartnere for pengenes skyld, har aldrig været det bedste udgangspunkt i faglige øjemed. Et samarbejde kommer af lyst.

Vi har gennem en årrække bevis for, at samarbejdende museer har rigtig gode resultater. I øjeblikket har Lemvig Museum samarbejde om projekter med 5 andre museer omkring den vestlige Limfjord, et samarbejde der både løfter muligheder for undersøgelser og som øger muligheder for samarbejde fagpersoner imellem. Det har været berigende projekter for både museerne, men også for borgerne i museernes hjemkommuner. Lemvig Museum er et museum, hvor de få ansatte spænder over mangeartede opgaver fra undersøgelser, dokumentering, formidling osv. Personalet er livsnerven i vort museum. Nærheden i forhold til institutioner og skoler, borgere og politikere er en kvalitet, som bør medtænkes i den samlede kvalitetsvurdering. Vi er helt enige i § 2 stk. 1 og 2, men mener også, at skal man gøre kulturarven tilgængelig og vedkommende, er det i udstrakt grad forbundet med en lokal geografisk tilknytning. Der er ikke noget givende i at udvikle anvendelse og betydning af kultur- og naturarv for udviklingens egen skyld, men alene hvis modtagerne/borgerne tager denne udvikling til sig. Dette sker med størst synlighed og autenticitet i det geografiske nærmiljø.

Forslag i lovforslaget om sammensætningen af bestyrelse finder vi ensrettende. Vi er glade for de offentlige repræsentanter i vor bestyrelse og finder stor nytte i, at den største tilskudsgiver både har interesse og indsigt i Lemvig Museums virke. Vi har gennem mange år bevidst arbejdet på, at bestyrelsen både skulle være alsidigt dækkende og repræsentativ for området, samt arbejdet på at også bestyrelsen og bestyrelsesarbejdet skulle udvikles. Det vil vi gerne forsat udvikle på.

I lovforslaget tænkes der nyt omkring arbejdsplaner, budget og regnskab og hvem der skal se dem/godkende dem. Disse opgaver har været vægtige opgaver for os som bestyrelse. Vi har gjort os umage og vi har blandt andet set arbejdsplanerne som et gedigent værktøj i hverdagen. Vi har også set arbejdsplanerne som et samlet værktøj for hele den danske museumsverden. Med forslaget ser vi overblikket forsvinde fra Kulturstyrelsen.

Bestyrelsen for Lemvig museum ønsker at fortsætte og videreudvikle det gode museum, vi er bestyrelse for. Vi ønsker at gøre det i et fortsat opsøgende samarbejde med de museer, der i de enkelte sammenhænge er oplagte fælles projektinteresserede.

Vi ønsker størst mulig fleksibilitet til at arbejde sammen på kryds og tværs. I stedet for centralisering/fusion ønsker vi et mangesidigt samarbejde.

Vi ønsker en fortsat økonomisk drift på basis af de tilskudsvilkår, der fra Statens side er gældende for nuværende. En forhøjelse af det kommunale tilskud vil være endog meget usikkert, kommunens størrelse taget i betragtning.

Vi ønsker fortsat at kunne søge om projektmidler ud fra projektbeskrivelse og ikke projektansøgers titel.

På vegne af Lemvig Museums bestyrelse og med venlig hilsen

Lise Thomsen, formand

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Danmarks Tekniske Museum

Fabriksvej 25, DK-3000 Helsingør
tel. +45 49 22 26 11
fax +45 49 22 62 11
info@tekniskmuseum.dk
www.tekniskmuseum.dk

Helsingør, den 20. august 2012
JB

J.Nr. 2012-013327**Vedr.: Høring af forslag til lov om ændring af museumsloven, fremsat 28. juni 2012**

Efter anbefaling fra ODM henvender Danmarks Tekniske Museum sig hermed direkte til Kulturministeriet for at fremføre et for museet helt afgørende forhold.

Det drejer sig om § 13 A, der erstatter de gældende bestemmelser om driftstilskud til statsanerkendte museer.

Danmarks Tekniske Museum vil med udformningen af lovforslagsteksten ikke kunne leve op til det minimumskrav på 2 mio. kr. årligt i lokale og andre ikke-statslige driftstilskud, som er forudsætningen for statsanerkendelsen og statstilskuddet.

Dette har en historisk baggrund:

I forbindelse med strukturreformen henvendte museet sig i november 2007 (vedlagt) for at gøre opmærksom på de problemer, der kunne opstå for museet mht. tilskudsgrundlaget ved beregning af statstilskud i forbindelse med regionernes (Frederiksborg Amt og Hovedstadens Udviklingsråd) nedlæggelse og overførslen af deres tilskud til Danmarks Tekniske Museum til staten. I januar 2008 (vedlagt) svarede Kulturarvsstyrelsen, at man ville tilsikre, at statens samlede tilskud til museet fastholdtes, selvom de regionale tilskud fremover ville indgå i det statslige tilskudsbidrag.

Under Kulturministeriets udredningsarbejde i forbindelse med forberedelserne til ny museumslov, og ved Ministeriets og Kulturstyrelsens orienteringer om dette forberedende lovarbejde, nævntes, at det fremtidige minimumskrav ville blive 2 mio. kr. i lokale og ikke-statslige tilskud, som forudsætning for oppebæring af fremtidig statsanerkendelse og statstilskud. DTM henvender sig derfor d. 24. maj 2012 til Kulturstyrelsen (vedlagt) for at sikre, at den hidtidige beregningsform for Danmarks Tekniske Museum, med indregning af de tidligere regionale tilskud i tilskudsgrundlagsberegningen, kan fortsætte under den nye museumslov.

Jeg får telefonisk og pr. mail d. 29. maj 2012 (vedlagt) at vide, at man i forbindelse med den ny museumslov ikke vil opretholde denne praksis for Danmarks Tekniske Museums vedkommende.

Udfordringen for Danmarks Tekniske Museum til i givet fald at skulle leve op til denne nye praksis og det nye minimumskrav er ret voldsom.

I teksten for lovudredningsarbejdet er det vedrørende minimumsgrundlaget hele tiden blevet omtalt som bestående af lokale og ikke-statslige tilskud. Det var derfor håbet, at det var således, at det kom til at fremstå i lovforslaget. Ved fremkomsten af lovforslaget fremgår det imidlertid af teksten, at man fastholder praksis med fra disse lokale og ikke-statslige tilskud at fratække huslejudgifter, prioritetsrenter og prioritetsafdrag.

Dette betyder, at der er en ekstra udfordring for et museum, der bor i egne bygninger, til dels lånefinansierede.

Protector: Hans Kongelige Højhed Prins Joachim

I forhold til et kommunalt "XKøbing museum", som også tidligere har fået regionale tilskud, "straffes" et museum med en driftsstruktur som Danmarks Tekniske Museum flere gange:

Det kommunale museum vil efter kommunalreformen have fået overført de regionale tilskud til at blive kommunale tilskud, som dermed indgår i tilskudsgrundlaget. Det kommunale museum vil ofte også bo gratis og dermed ikke have udgiften! Yderligere vil det kommunale museum ofte kapitalisere kommunens omkostninger ved museet til indgåelse i tilskudsberegningen. Altså tre i forhold til tilskudsberegningen positive bidrag, som for et museum som Danmarks Tekniske Museum giver modsatrettede og dermed negative bidrag.

De ikke-statslige tilskud til Danmarks Tekniske Museum varierer, men hvis vi ser bort fra år med helt ekstraordinære tilskud til særudstillinger, 100 års jubilæumsår og lignende, og forholder os til sikre basistilskud til museet, så er udfordringen, for at leve op til det kommende minimumstilskudskrav, inklusive huslejeeffekten, for Danmarks Tekniske Museum af størrelsesordenen 2,3 mio. kr. årligt. Som sagt en gevaldig udfordring ikke mindst i det nuværende økonomiske klima, en udfordring som der skal findes en løsning på, idet det jo er Kulturministeriets erklærede målsætning ikke at stille museerne ringere, tværtimod.

Med venlig hilsen

Jens Breinegaard
Museumsdirektør

Bilag:

DTM-brev til KUAS 19.11.2007

KUAS-brev til DTM 6.1.2008

DTM-brev til Kulturstyrelsen 24.5.2012

Kulturstyrelsen-mail til DTM 29.5.2012

Kulturarvsstyrelsen
Museer
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

KOPI

Danmarks Tekniske Museum
Fabriksvej 25, DK-3000 Helsingør
tel. +45 49 22 26 11
fax +45 49 22 62 11
info@tekniskmuseum.dk
www.tekniskmuseum.dk

Att.: Ebbe Keld Pedersen

Helsingør, den 19. november 2007
JB/nv

Vedr.: §15-tilskuddet til §16-museer i forbindelse med strukturreformen

Jeg har ved flere lejligheder forespurgt til §15-tilskuddet til Danmarks Tekniske Museum i den nye struktur, og synes ikke jeg har fået klarhed derover. Ved den seneste telefoniske henvendelse fik jeg det indtryk, at der ikke var noget "problem", men vil gerne med denne henvendelse opnå klarhed herfor.

Danmarks Tekniske Museum har hidtil, udover sit §16-tilskud, oppebåret et maksimalt §15-tilskud.

Tilskudsgrundlaget for DTM's §15-tilskud, og dermed opnåelse af max. tilskud, har primært været de regionale tilskud fra Frederiksborg Amt og Hovedstadens Udviklingsråd. Med overførsel af de regionale tilskud til §16-tilskud på Finansloven, og samtidig opretholdelse af museet som §15-tilskudsmodtager, kan der opstå et problem, såfremt beregning foretages som hidtil, idet ovennævnte tilskudsgrundlag er fjernet i kraft af strukturreformen og museets overførsel til Kulturarvsstyrelsen.

Jeg fik ved min sidste telefoniske henvendelse indtryk af, at der ikke skulle være et problem, idet man p.t. fastlåste §15-tilskuddet i overgangsperioden ud fra 2003 tilstanden, uden egentlig beregning.

Jeg vil gerne have dette bekræftet/belyst, også da det samtidig vil betyde, at der i den årlige regnskabsrevision ikke skal foretages denne beregning af statstilskudsgrundlaget. Jeg vil også gerne samtidig høre, hvorledes der så forholdes ved udløbet af overgangsperioden vedrørende bevaringen af §15-tilskuddets størrelse for Danmarks Tekniske Museums vedkommende.

Med venlig hilsen

Jens Breinegaard
Museumsdirektør

Protector: Hans Kongelige Højhed Prins Joachim

Danmarks Tekniske Museum
Fabriksvej 25
3000 Helsingør

Att.: Jens Breinegaard

8. JANUAR 2008

**VEDR.: § 15-TILSKUDET TIL TEKNISK MUSEUM I FORBINDELSE MED STRUK-
TUREREFORMEN**

**KULTURARVSSTYRELSEN
MUSEER**

Kulturarvsstyrelsen har den 21. november modtaget deres henvendelse vedrørende den fremtidige udregning af § 15 tilskud for Danmarks Tekniske Museum.

**H.C. ANDERSENS BOULEVÅRD 2
1553 KØBENHAVN V**

**TELEFON 33 74 51 00
FAX 33 74 51 01**

Det kan oplyses at Danmarks Tekniske Museum frem til år 2010 vil oppebære samme form for § 15 tilskud, som i 2003. Det er Kulturarvsstyrelsen der uddeler de tidligere amtslige midler, men det influerer ikke på beregningen af det statslige § 15 tilskud. I 2010 vil de tidligere amtslige midler, ifølge lovteksten for kommunalreformen blive overført til kommunerne, i dette tilfælde Helsingør Kommune.

**POST@KULTURARV.DK
WWW.KULTURARV.DK**

**CVR 26489865
EAN DRIFT 5798000792999
EAN TILSKUD 5798000792982**

Dette gør sig ikke gældende for § 16 museerne, hvorfor Danmarks Tekniske Museum fra 2010 kan forvente at miste sit § 15 tilskud. Kulturarvsstyrelsen vil i denne situation sikre at niveauet for statens samlede tilskud til museet fastholdes.

Med venlig hilsen

Christian Hede
Museumskonsulent

J.NR. 2003-3319-0010

DIREKTE 33 74 51 92
CHHEDE@KULTURARV.DK

KOPI

Danmarks Tekniske Museum
Fabriksvej 25, DK-3000 Helsingør
tel. +45 49 22 26 11
fax +45 49 22 62 11
info@tekniskmuseum.dk
www.tekniskmuseum.dk

Kulturstyrelsen
Museer
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Att.: Hans-Henrik Landert

Helsingør, den 24. maj 2012
JB/nv

Vedr.: § 15 tilskud, den nye lov

Jeg henvender mig, fordi det nu også ved Kulturstyrelsens årsmøde i forbindelse med omtale af det forberedende lovarbejde igen nævnes, at det fremtidige minimumskrav vil blive 2 mio. kr. i lokalstøtte og udløsende 1 mio. kr. i statsstøtte.

I forbindelse med strukturreformen, hvor de regionale enheder, amterne og Hovedstadens Udviklingsråd blev nedlagt, henvendte jeg mig i god tid til Kulturstyrelsen, da jeg kunne se, at § 15 tilskudsberegningen ville blive påvirket negativt, når de store amtslige og Hovedstadens Udviklingsråds midler på sigt ville overgå til at blive statslige. Derfor blev der lavet en ordning, således at disse nu statslige tilskudsandele i beregningen indgik på en måde, således at Danmarks Tekniske Museum fortsat oppebar max. § 15 tilskud. Dette er status.

Nu vil jeg på samme vis henvende mig rettidigt, for at sikre mig at denne praksis vil fortsætte i den nye lov. Det er nemlig således, at efter overgangen af de regionale midler til at være statsmidler vil Danmarks Tekniske Museums ikke-statslige basistilskud være af størrelsesordenen 1 mio. kr., heraf kommunale ca. ½ mio. kr.

Med venlig hilsen

Jens Breinegaard
Museumsdirektør

Protoktor: Hans Kongelige Højhed Prins Joachim

Jens Breinegaard

Fra: Hans-Henrik Landert [hhl@kulturstyrelsen.dk]
Sendt: 29. maj 2012 13:28
Til: Jens Breinegaard
Emne: Minimumskrav til ikke-statsligt tilskud til museer.

Kære Jens Breinegaard

Tak for din skriftlige henvendelse af 24. maj 2012 om det fremtidige minimumskrav til ikke-statsligt tilskud til statsanerkendte museer.

Som netop omtalt i vores telefonsamtale er det fortsat hensigten, at et statsanerkendt museum skal tilvejebringe et ikke-statsligt driftstilskud på 2 mio. kr., for at det kan udløse et statstilskud. Jf. Udredning om fremtidens Museumslandskab pp. 31-33

Der vil antagelig blive tale om, at de omtalte 2 mio. kr. beregnes som et gennemsnit over en 3-årig periode.

Det er styrelsens forventning, at betingelsen vil indgå i lovforslaget til en revideret museumslov, der sendes i høring inden sommerferien.

Med venlig hilsen
Hans-Henrik Landert

Kulturstyrelsen
Center for Kulturinstitutioner og Driftsstøtte

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.
For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

Kulturstyrelsen
H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Kulturministeriet har sendt "Forslag til Lov om ændring af museumsloven" i høring. Det udsendte forslag har nogle udmærkede forenklinger, men ikke overraskende bærer det, vanen tro, umiskendeligt præg af, at man overordnet fortsat tilstræber ensretning – uniformering på bekostning af mangfoldigheden i det danske museumslandskab: *Det skal i den forbindelse understreges, at Kulturministeriet finder, at udviklingen på området mod større institutioner fortsat skal understøttes* (citater side 25 nederst).

Med den melding er vi "mindre" jo klar over, at den fremadrettede sejlads fortsat foregår i strømfyldt farvand.

Det kan naturligvis være svært for centralt baserede personer i storinstitutioner at forstå, at verden skal være anderledes end deres egen, og da der ikke har været repræsentanter for mindre, almindelige institutioner i den snævre gruppe bag forslaget, og lydhørheden over for input ude fra ikke har været påfaldende, skal hermed fremføres nogle goder, der er ved mindre institutioner.

- Overskuelighed - rationel kvik forretningsgang.
- Beslutningsdygtighed i "egen forretning" – ikke mange mellemlid.
- All-round kendskab til institutionen, således at hvis en person har forfald, kan en anden tage over.

For Marstal Søfartsmuseums vedkommende

- Overskueligt antal medarbejdere – holder mødeaktiviteten på et fornuftigt niveau – tiden bruges derfor til egentligt museumsarbejde, hvilket forskningsresultaterne/publikationerne udviser.
- Specialmuseum, institutionen har kun ét emne: blå – søfart - og kan derfor koncentrere sig om det – beliggende i maritimt miljø, tæt kontakt/netværk til erhvervet og andre søfartsmuseer i ind- og udland. Knivskarp profil i ufusioneret udgave.
- Stærk lokal og faglig forankring (p. t. mere end 1400 medlemmer af museumsforeningen, der rummer såvel lokale som udenøse maritimt interesserede), der udmønter sig i stor offervilje både hvad gaver og pengedonationer angår (indeværende år er således indgået godt 4 mio. kr. i arv efter lokal frue, just fordi donationen tilgodeser hendes lokalområde – og ikke udvandes i storfusion – donation fra A. P. Møllerfond på 6.7 mio. til maritimt projekt på Marstal havn v. Søfartsmuseet).

Generelt kan man stille spørgsmål ved berettigelsen af, at et museums værdi/eksistens skal måles på det kommunale tilskud. Hvis et museum fungerer glimrende, hvad indsamling, bevaring, registrering, forskning og formidling angår – så er det dybt underligt, at det skal slagtes på grund af omfanget af kommunale kroner, især hvis egenindtjeningen er betragtelig, og den daglige drift kører upåklageligt.

28.7.12 P. v. Marstal Søfartsmuseum og med venlig undren

Erik B. Kromann, museumsleder.

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K
e-mail: museumslov@kum.dk

20. august 2012

**Bemærkninger til I udkast af 28. juni 2012 til forslag til lov om ændring af museumsloven
(Udvikling af museumsområdet m.v.)**

Ad j.nr. 2012-013327

DM (Dansk Magisterforening) fremsender hermed sine bemærkninger til ovennævnte udkast af 28. juni. Bemærkningerne er sendt i kopi til AC.

DM finder det beklageligt, at Foreningen ikke er inddraget som høringspart, når det er tilfældet med et antal andre organisationer, herunder faglige foreninger. Som bekendt organiserer DM over 90 % af det akademiske personale, der er ansat på landets museer; DM har således væsentlige interesser at varetage her, også i forhold til indeværende lovudkast.

Generelle bemærkninger

Som det fremgår af udkastet til lovbemærkninger, foreslås der nogle væsentlige ændringer i den gældende museumslov med hensyn til tilskuds- og rådgivningsstrukturen, hvis hovedsigte henholdsvis er at forenkle og styrke de eksisterende strukturer. I forhold til ordningen vedrørende tilskud til forskningsprojekter fra Kulturstyrelsens rådighedssum øges endvidere forudsætningen for ansøgernes akademiske niveau. Væsentlige er også de administrative ændringer i kravene om indberetninger fra de enkelte museer, der indebærer, at visse af disse krav bortfalder. DM hefter sig endvidere ved lovudkastets bestemmelse om professionalisering af museernes ledelser. Mindre ændringer af fortrinsvis sproglig art vedrører lovudkastets formål og museernes opgaver og samfundsmæssige rolle.

I almindelighed kan DM tilslutte sig de overordnede motiver for den ajourføring af bestemmelserne i den gældende museumslov, der kommer til udtryk i bemærkningerne til lovudkastet.

DM hefter sig navnlig ved, at fagligheden som et karakteristikum ved museerne betones flere steder i bemærkningerne til lovudkastet, og at det i forhold til lovudkastets § 1, stk. 1, i bemærkningerne hertil er præciseret, hvad der skal forstås ved formuleringerne sikring af kultur- og naturarven og fagligt og økonomisk bæredygtige museer (ss. 21-22).

DM finder det også meget tilfredsstillende, at museernes forskning omtales med særlig vægt, også i den sammenhæng, der ovenfor netop er blevet henvist til. DM er enig i det principielle standpunkt, der udtrykkes i forbindelse med lovudkastets Almindelige bemærkninger vedrørende tilskud til museernes forskning (pkt. 3.4.3.3., side 17), idet Foreningen dog har nogle specifikke kommentarer til forslaget om at forudsætte ph.d.-graden eller det tilsvarende akademiske niveau hos forskningsudøvende og -ansvarlige, når der søges om tilskud til forskning i Kulturministeriets Forskningsudvalg, jf. nedenfor.

Specielle bemærkninger

1)

DM noterer med tilfredshed, at forslaget til den fremtidige lovs formål i § 1 og museernes opgaver og samfundsmæssige rolle i § 2 i det store og hele svarer til formuleringerne i den gældende lov.

2)

DM finder det endvidere positivt, at flere af de administrative forpligtelser, der er forbundet med at opnå statsligt driftstilskud, bortfalder. I forbindelse hermed henvises der i lovbemærkningerne til, at de kvalitetsvurderinger, som Kulturarvsstyrelsen/Kulturstyrelsen systematisk har gennemført i de senere år, skal udvikles som styringsredskaber, idet det betones, at disse redskaber har dialogens form. DM anbefaler her, at denne udvikling finder sted i samarbejde med repræsentanter for museerne. Det vil være hensigtsmæssigt, om drøftelserne desangående finder sted inden for rammerne af den rådgivningsstruktur, som lovudkastet foreslår etableret, f.eks. i det bredt sammensatte panel, der er omtalt under Almindelige bemærkninger, side 18.

3)

DM har ikke kommentarer til lovudkastets bemærkninger om, hvilke kvalifikationer museumsledelser skal besidde. DM hefter sig dog ved, at de to kategorier, der er på tale – museumsfaglige kompetencer og ledelsesmæssige kompetencer – er sidestillet; DM er enig i denne sidestilling.

DM har særskilte kommentarer til følgende elementer i lovudkastet:

1 Tilskudsbetingelserne i forhold til forskningsprojekter og Kulturministeriets Forskningsudvalg

a)

Til indledning vil DM gerne anbefale, at Kulturministeriet foranstalter, at Ministeriets Forskningsudvalg udarbejder en kortfattet vejledning i, hvordan forskningsbegrebet vil blive anvendt, når ansøgninger om tilskud fra medarbejdere ved museer (og andre institutioner) indsendes til Udvalget.

b)

I henhold til bemærkningerne til lovudkastet side 17 vil det fremover kun være muligt at få bevilget økonomiske midler til forskningsprojekter i Kulturministeriet efter

indstilling fra Forskningsudvalget, såfremt den projektansvarlige og den projektudførende – der typisk vil være to forskellige personer, men også i nogle tilfælde én og samme person – er ph.d.er eller er på ph.d.-niveau.

DM stiller sig imødekommende over for, at Kulturministeriet anser det for hensigtsmæssigt at stille krav om yderligere videnskabelige kvalifikationer på museumsområdet, idet det jo hermed understreges, at også lokalmuseerne indgår i forskningsinstitutionsområdet. Efter DMs oplysninger er antallet af medarbejdere med ph.d.-graden på lokalmuseumsområdet imidlertid forholdsvis beskedent; andre medarbejdere er gået i gang med uddannelsen, der formentlig vil kunne afsluttes inden for de nærmeste år.

DM kan i forbindelse hermed tilslutte sig Kulturministeriets forslag om, at museerne i en overgangsperiode vil kunne ansøge Kulturministeriets Forskningsudvalg om tilskud til, at museerne kan finansiere gennemførelsen af ph.d.-uddannelsen for nogle af deres medarbejdere.

DM finder imidlertid, at varigheden af overgangsperioden bør tage hensyn til den såkaldte 4+4-ph.d.-uddannelsesordning, der som bekendt gør det muligt at blive indskrevet som ph.d.-stipendiat på grundlag af en bachelorgrad og et års kandidatstudier, således at man over i alt fire år er kandidat- og ph.d.-studerende sideløbende i de første to år og ph.d.-studerende i de sidste to år.

DM skal endvidere pege på, at nogle af de medarbejdere, der har evnerne og lysten til at påbegynde ph.d.-uddannelsen, og som de lokale ledelser gerne støtter, i større eller mindre grad skal frigøres fra de arbejdsopgaver, de for indeværende varetager, således at kravene til ph.d.-uddannelsesforløbet kan honoreres. Omfordeling af arbejdet er ikke nødvendigvis en tidskrævende proces, men det vil lette omstillingen til de mere krævende vilkår, hvis overgangsperioden udvides.

DM foreslår med henvisning til disse overvejelser, at overgangsperioden fastsættes til fire år.

DM tillægger det afgørende betydning, at kvalificerede og motiverede museumsfolk får mulighed for at søge tilskud til finansiering af ph.d.-uddannelsen, således som det har været tilfældet i lignende situationer, f.eks. på universitetsområdet og i øvrigt også på Kulturministeriets område. DM opfordrer Ministeriet til at reservere midler hertil.

c)

For så vidt angår den fremtidige finansiering af forskning på museumsområdet foreslås det som nævnt ovenfor i lovudkastet, at det ved ansøgninger om tilskud til forskningsprojekter, stilet til Kulturministeriets Forskningsudvalg, forudsættes, at såvel den projektansvarlige som den projektdørførende medarbejder har ph.d.-graden eller har et tilsvarende akademisk niveau.

Forudsætningen vil i forhold til det enkelte museum i navnlig de tilfælde, hvor ansvar og udførelse er samlet hos én person, indebære en væsentlig begrænsning af den kreds, som hidtil har kunnet søge om tilskud.

I henseende hertil kan den anførte forudsætning betyde, at så længe antallet af ph.d.ere på museumsområdet er forholdsvis begrænset, vil antallet af forskningsaktive falde – og den konsekvens kan ikke være tilsigtet med lovudkastet.

DM foreslår for at afbøde denne forventelige udvikling, at medarbejdere, der også efter, at loven er trådt i kraft, indskrives som ph.d.-studerende, i en overgangsperiode på de ovenfor foreslåede fire år sammen med den projektansvarlige gives adgang til at søge om og få bevilget tilskud gennem Kulturministeriets Forskningsudvalg.

d)

Efter DMs oplysninger er antallet af medarbejdere på kunstmuseerne med ph.d.-graden relativt mindre end på de kultur- og naturhistoriske museer, idet ansættelsen af medarbejdere med mag.art.-graden dér har været foretrukket. Da uddannelsen som mag.art. jo var en forskeruddannelse, er det efter DMs opfattelse absolut påkrævet at give mag.art.er den samme status i forbindelse med ansøgninger om tilskud til forskningsprojekter fra Kulturministeriets Forskningsudvalg, som lovudkastet tillægger ansøgere med ph.d.-graden. DM lægger afgørende vægt på, at kunstmuseerne ikke stilles ringere end de kultur- og naturhistoriske museer.

DM foreslår således, at mag.art.-graden indføres i lovudkastet.

e)

Kulturministeriets Forskningsudvalg består af en formand og ni medlemmer, der tilsammen skal repræsentere bred viden inden for Kulturministeriets område og bred indsigt i Kulturministeriets forskningsforhold. Udvalgets formand og otte medlemmer beskikkes af Kulturministeren, ét medlem af Ministeren efter indstilling fra Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.

DM ønsker her at påpege, at det med det større faglige virkefelt, som Forskningsudvalget i henhold til lovudkastet vil få, er nødvendigt med en udvidelse af antallet af medlemmer og en sammensætning, der tilgodeser det museale område, herunder i særdeleshed det arkæologiske område.

2 Rådgivningsstrukturen

I de Almindelige bemærkninger til lovudkastet hedder det, at de eksisterende rådgivningsorganer – fire fagspecifikke råd og Fællesrådet – foreslås erstattet med et bredt sammensat panel og et museumsudvalg (side 18). Herudover kan Kulturministeren nedsætte ad hoc-udvalg til behandling af særlige anliggender.

f)

DM opfordrer til, at lovbestemmelsen snarest operationaliseres i bekendtgørelsesform, således som lovudkastet gør det muligt i henhold til udkastets § 17a, stk. 2 (side 38). Foreningen tillægger det afgørende betydning, at de vidensområder, der kendetegner det museale område, tilgodeses. Foreningen finder det da også tilfredsstillende, at Regeringen efter det oplyste har fundet det hensigtsmæssigt, at den formand, der udpeges til det bredt sammensatte panel, hvis opgave det bl.a. er at "... identificere overordnede udfordringer, udviklingsmuligheder og tværsektorielle samarbejdspotentialer ..." (side 18), er en museumsdirektør, og at museerne herudover er repræsenteret i panelet. Foreningen forventer, at det museumsudvalg, der omtales sammesteds i de Almindelige bemærkninger, fortrinsvis bemannes med museumsfolk, navnlig under henseende til, at udvalget bl.a. får til opgave at indstille ansøgninger om tilskud til udvikling af museumsområdet. Sammensætningen af udvalget bør afspejle museernes centrale virkeområder – arkæologi, nyere tids og nyeste tids kulturhistorie, kunsthistorie og naturhistorie.

DM ser sig gerne inddraget som høringspart i udformningen af den ovenfor nævnte bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Ingrid Stage
Formand

Helene Nordborg Kiær

Fra: Susan Tonboe [ST@ac.dk]
Sendt: 20. august 2012 11:36
Til: Museumslov
Emne: DM's bemærkninger til lov om ændring af museumsloven
Vedhæftede filer: image002.png; bemærkn. vedr.museerne.pdf

AC skal hermed tilkendegive vor støtte til DM's bemærkninger til I udkast af 28. juni 2012 til forslag til lov om ændring af museumsloven (Udvikling af museumsområdet m.v.) – ad j.nr. 2012-013327.

Med venlig hilsen

Martin Teilmann
Direktør

D 2249 5851
M 2249 5850
E mt@ac.dk

AKADEMIKERNES
CENTRALORGANISATION

T +45 3369 4040
F +45 3393 8540

E ac@ac.dk
W www.ac.dk

Helene Nordborg Kiær

Fra: Vibeke Plambeck [vip@DI.DK]

Sendt: 17. august 2012 14:52

Til: Museumslov

Emne: Høring af forslag til lov om ændring af museumsloven (udvikling af museumsområdet m.v.). J.nr. 2012-013327

DI har erfaret, at ovennævnte er fremsat i høring med høringsfrist 20. august 2012. Vi undrer os over ikke at have modtaget denne høring direkte. Da DI har interesser inden for området, skal vi anmode om fremover at blive medtaget i kredsen af høringsberettigede.

Umiddelbart har vi ingen kommentarer til det fremsatte forslag, men har ikke haft mulighed for at udbrede forslaget til de virksomheder, der kan være berørt, da vi først nu har erfaret at forslaget er lagt i høring. Derfor tager vi forbehold for disse virksomheders eventuelle bemærkninger.

Med venlig hilsen

Vibeke Plambeck
Chefkonsulent, cand.jur

(+45) 3377 3668
(+45) 40323551 (Mobile)
vip@di.dk

Dansk Industri